



## Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo

### Recursos e infraestructuras para a docencia dos Tí

El edificio, donde se ubica <?xml:namespace prefix = "st1" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:smarttags" />la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo ocupa una superficie de 7.996 m<sup>2</sup>. Allí, además de las aulas enumeradas existen despachos para profesores, concretamente, 57 despachos.

Otras instalaciones de interés son las siguientes: Biblioteca y Salas de Lectura, Sala de Juicios, Delegación de alumnos, Conexión inalámbrica, Web de la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo, recursos docentes en Red. Como apoyo a la docencia, la Universidad de Vigo ha puesto a disposición de profesorado y alumnado la plataforma FAITIC (<http://faitic.uvigo.es/>) con recursos en línea destinados a la teleformación, Servicio de reprografía y Cafetería .

### Coordinación da mobilidade

A coordinación dos programas de mobilidade Erasmus, Sicue Séneca, Isep realizase pola Prfa. Dna. Regina Ibáñez Paz (Despacho A-206, e-mail [ripaz@uvigo.es](mailto:ripaz@uvigo.es), tfno. (00.34).986.813.823 sen perxucio da labor de orientación e información da ORI.

### Titulacions impartidas no Centro

Neste Centro impártense as seguintes titulacions: Grado en Dereito, Grado en Relacions laborais e Recursos Humanos, Licenciatura en Dereito (rama económico-empresarial), Diplomatura en Relacions Laborais, Master en Ordenación Xurídica do mercado e mailo Master en menores en situación de desprotección e conflito social. A información específica sobor de cada un atoparase de seguido no seu apartado propio.

E de importancia suliñar que o MASTER EN XESTIÓN E DIRECCION LABORAL ATÓPASE EN SUSPENSION TEMPORAL para el CURSO 2009/2010.

### Outra información

Na páxina <http://www.uvigo.es/alumnado/index.gl.htm> a/a alumno/a atopará información de interese sobor asociacions, biblioteca, bolsas, créditos, emprego, mobilidade, premios, outros (actividades extracadémicas e recreativas), residencias, Secretaría virtual, servicios informáticos, transportes, acceso á Universidade e convalidacions.

### Calendario académico

**Calendario escolar curso 2009-2010**

**Estudos oficiais de grao e posgrao**

**(Aprobado en Consello de Goberno do día 20-04-2009)**

1.- O período lectivo do curso académico comprenderá do día **21** de setembro de 2009 ao **30** de xullo de 2010. O mes de agosto non será lectivo.

2.- As actividades académicas comezarán e rematarán nas datas seguintes:

**Primeiro cuadrimestre** inicio: **21** de setembro de 2009.

remate: **3** de febreiro de 2010.

**Segundo cuadrimestre** inicio: **4** de febreiro de 2010.

remate: **7** de xuño de 2010. 

3.- Cando estea previsto a realización de probas de avaliación os/as estudantes en cada curso académico terán dereito a dúas

oportunidades quedando o calendario recomendado de probas de avaliación organizado en tres períodos:

Denominación	Datas das probas de avaliación	Data límite de rexistro das cualificacións en xescampus
Primeiro cuadrimestre	entre o <b>21</b> de xaneiro e o <b>3</b> de febreiro de 2010.	<b>18</b> de febreiro de 2010
Segundo cuadrimestre	entre o <b>25 de maio</b> ao <b>7</b> de xuño de 2010.	<b>25</b> de xuño de 2010
Xullo	entre os días <b>1</b> ao <b>15</b> de xullo de 2010.	<b>26</b> de xullo de 2010

4.- As clases interromperanse dende o día **21** de decembro de 2009 ata o día **8** de xaneiro de 2010 (ambos os dous incluídos), os días **15** e **16** de febreiro e dende o día **27** de marzo ao **5** de abril de 2010 (ambos os dous incluídos).

5.- Terá carácter festivo o día **28** de xaneiro de 2010 (celebración do patrón da Universidade). Posuirán o mesmo carácter os días das festas oficiais do Estado, da Comunidade Autónoma e, en cada Campus, os días das festas locais.

6.- Así mesmo, en cada Centro terán carácter festivo a data da festa do Centro. Todas as que non coincidan en luns ou venres, pasaranse a eses días.

E.T.S. Enxeñeiros de Telecomunicación	29-09-09, martes
E.U. Enx. Téc. Forestal	04-10-09, domingo
Facultades de Bioloxía// Ciencias do Mar// Química//Ciencias	15-11-09, domingo
E.U. Formación do Profesorado de E.X.B.	27-11-09, venres
E.T.S. Enxeñaría de Minas	04-12-09, venres
Fac. de Dereito // Fac. CC. Xurídicas e do Traballo	07-01-10, xoves
E.S. Enxeñaría Informática	25-02-10, xoves
E.T.S. Enx. Industrial // E.U. Enx. Téc. Industrial	19-03-10, venres
Facultade CC.EE.EE. // CC.EE e Turismo // E.U.Est. Empresariais	05-04-10, luns
Fac. Historia//Filoloxía e Tradución//Fac. CC. da Educación//Fac. CC.Educ. e Dep.	26-04-10, luns
Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación	29-04-10, xoves
Fac. CC. Xurídicas e do Traballo ( Relacións Laborais)	01-05-10, sábado
Facultade de Belas Artes	08-05-10, sábado
EE.UU. de Enfermería	12-05-10, mércores

## Normativa e lexislación

Dentro da normativa destacamos:

- Lei Orgánica 6/2001, do 21 de decembro de Universidades.
- Lei Orgánica 4/2007, do 12 de abril, pola que se modifica a Lei 6/2001 de Universidades.
- O regulamento de Estudantes.

Ista e outra normativa atópase na páxina web da Univeridade na información relativa ao alumnado.

d.- A normativa de permanencia na Universidad de Vigo, foi aprobada polo Consello Social o 13 de xuño do 2001 e modificouse pra adaptalo o longo do tempo. Regula as seguintes materias:matriculación no 1º curso de acceso ou reinicio de estudos, convocatorias, rendimento académico mínimo, comisión de permanencia, requisitos da matrícula, avaliación curricular e reinicio de estudos.O Seu contido pode consultarse no enlace:

[http://webs.uvigo.es/sxeralweb/images/normativa/ordenacion\\_academica/normativa\\_de\\_permanencia\\_na\\_universidade\\_de\\_vigo.pdf](http://webs.uvigo.es/sxeralweb/images/normativa/ordenacion_academica/normativa_de_permanencia_na_universidade_de_vigo.pdf)

---

## Información xeral do centro

---

EQUIPO DECANAL

**Decana**

Ana María Pita Grandal

**Vicedecanos/as**

Pilar Allegue Agüete

María del Mar Rodríguez Domínguez

Ángel Aday Jiménez Alemán

**Secretaria**

Patricia Valcárcel Fernández


Campus Univ. Vigo  
36200 Vigo Tel: 986814010 Fax 986814011  
e-mail [sdfdev@uvigo.es](mailto:sdfdev@uvigo.es)

---

<http://webs.uvigo.es/cienciasxuridicasedotraballo/>

A Xunta de Facultade da Fac de CCXX e do Traballo de Vigo e un órgano colexiado de representación, decisión e control do centro. Está composta polo Decano/a, que a preside, e polos demais membros determinados no artigo 4 da súa normativa de réximen interno aprobada no Consello de Goberno do 5 de outubro de 2005.


Atopamos tamén as seguintes Comisións Delegadas da Xunta de Facultade:

a.- Comisión Permanente da Xunta de Facultade. 

b.- Comisión de Docencia. 

c.- Comisión de Convalidacións e Validacións. 

d.- Comisión de Biblioteca e Extensión Universitaria. 

De unha especial importancia é a Comisión de Calidade. 

Tamén sulñamos o destacado papel, pola súa transcendencia, das Xuntas de Titulación encargadas de elaborar, aprobar e modificar as propostas dos plans de estudos. Atopamos de unha banda a Xunta de Titulación de Relacións Laborais e pola outra a Xunta de Titulación de Dereito Económico.

## Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos

### Materias

#### Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01501	Dereito da seguridade social II	1c	6
V08G211V01502	Dereito sindical I	1c	6
V08G211V01503	Recursos humanos II	1c	6
V08G211V01504	Dereito financeiro e tributario I	1c	6
V08G211V01505	Economía laboral	1c	6
V08G211V01601	Dereito sindical II	2c	6
V08G211V01602	Regulación administrativa da economía	2c	6
V08G211V01901	Análise contable	2c	6
V08G211V01902	Dereito de sociedades e cooperativas	2c	6
V08G211V01903	Dereito social comunitario	2c	6
V08G211V01904	Selección e avaliación do persoal	2c	6
V08G211V01905	Políticas sociolaborais	2c	6
V08G211V01906	Dirección estratéxica de empresas	2c	6
V08G211V01907	Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais	2c	6

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Dereito da seguridade social II**

Materia	Dereito da seguridade social II			
Código	V08G211V01501			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Emma			
Profesorado	Rodríguez Rodríguez, Emma			
Correo-e	emmarodriguez@uvigo.es			
Web	http:// http://webs. uvigo.es			
Descrición xeral	A materia Dereito da Seguridade Social II, profundiza nas distintas prestacións da protección social pública. Xa que logo, ao longo do cuadrimestre, se estudarán as distintas prestacións ofertadas polo Sistema, tanto no nivel contributivo, como asistencial. O temario remata co análise dos principais rasgos dos distintos reximes especiais.			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C10	Conocimiento y examen de las prestaciones del sistema de Seguridad Social y su dinámica
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificación das prestacións que proceden respecto a diversas continxencias, así como cálculo da súa cuantía.	A2	B1	C10	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D5

**Contidos**

Tema	
LECCIÓN I. A ASISTENCIA SANITARIA	1.- O SISTEMA NACIONAL DE SAÚDE. 2.- CATÁLOGO DE PRESTACIÓN: PRESTACIÓN SANITARIA E PRESTACIÓN FARMACÉUTICAS. RÉXIMEN XURÍDICO. 3.- PRESTACIÓN POR ENTIDADES ALLEAS E DEVOLUCIÓN DE GASTOS.

LECCIÓN II. INCAPACIDADE TEMPORAL, NACEMENTO E COIDADADO DO MENOR, A PRESTACIÓN POR CORRESPONSABILIDADE, RISCO DURANTE O EMBARAZO E RISCO DURANTE A LACTANCIA.	<p>1.- A INCAPACIDADE TEMPORAL 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión.</p> <p>2.- NACEMENTO E COIDADADO DO MENOR. 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión. 1.6.- Concorrenza con outras prestacións (incapacidade temporal e desemprego).</p> <p>3.- A PRESTACIÓN POR CORRESPONSABILIDADE.</p> <p>4.- AS PRESTACIÓNS POR RISCO DURANTE O EMBARAZO E RISCO DURANTE A LACTANCIA. 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión.</p> <p>5.- PRESTACIÓNS ECONÓMICAS POR CUIDADO DE MENORES AFECTADOS POR CANCRO OU ENFERMIDADE GRAVE</p>
LECCIÓN III. A INCAPACIDADE PERMANENTE NA SUA MODALIDADE CONTRIBUTIVA.	<p>1.- PRANTEXAMENTO XERAL.</p> <p>2.- A INCAPACIDADE PERMANENTE. 1.1.- Concepto e graos. Situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da prestación. 1.4.- Dinámica. 1.5.- Xestión. 1.6.- Revisión.</p> <p>3.- LESIÓNS PERMANENTES NON INVALIDANTES.</p>
LECCIÓN IV. A XUBILACIÓN CONTRIBUTIVA	<p>1.- CONSIDERACIÓNS XERAIS. A REFORMA DA XUBILACIÓN. O FACTOR DE SOSTENIBILIDADE DO SISTEMA DE SS. A REVALORIZACIÓN DE PENSIÓNS.</p> <p>2.- XUBILACIÓN ORDINARIA. 2.1.- Concepto e situacións protexidas. 2.2.- Feito causante. 2.3.- Contido. 2.4.- Dinámica e xestión.</p> <p>3.- XUBILACIÓNS CON IDADE REDUCIDA. SUPPOSTOS.</p> <p>4.- XUBILACIÓNS ANTICIPADAS. MODALIDADES.</p> <p>5.- XUBILACIÓN PARCIAL. RÉXIMEN XURÍDICO. XUBILACIÓN FLEXIBLE E COMPATIBILIDADES. Estímulos de retraso da idade de xubilación.</p>
LECCIÓN V. A PESTACIÓNS DE MORTE E SUPERVIVENCIA	<p>1.- ASPECTOS XERAIS.</p> <p>2.- FEITO CAUSANTE.</p> <p>3.- PRESTACIÓNS. 3.1.- Auxilio por defunción. 3.2.- Pensión de viudez. 3.3.- Prestación temporal de viudez 3.4.- Pensión de orfandade. 3.5.- Prestaciones en favor de familiares.</p> <p>4.- XESTIÓN.</p>
LECCIÓN VI. A PROTECCIÓN POR DESEMPREGO	<p>1.- CONCEPTO E CLASES.</p> <p>2.- NIVEIS DE PROTECCIÓN. O NIVEL CONTRIBUTIVO. 2.1.- Requisitos. 2.2.- Situación legal de desemprego. 2.3.- Contido. 2.4.- Dinámica. Compatibilidades. 2.5.- Outras cuestións</p> <p>3.- ACCIÓN PROTECTORA DO NIVEL ASISTENCIAL. 3.1.- Modalidades. 3.2.- Dinámica. 3.3.- Renta activa de inserción</p> <p>4.- PROGRAMAS DE EMPREGO</p>
LECCIÓN VII. INGRESO MÍNIMO VITAL	<p>1.- DA INSERCIÓN A REINSERCIÓN</p> <p>2.- ASPECTOS XERAIS. Ámbito obxectivo e subxectivo. Duración.</p> <p>3.- CUESTIÓNS CONCRETAS. Compatibilidades e incompatibilidades. Cálculo de la prestación.</p>
LECCIÓN VIII. PRESTACIÓNS DE XUBILACIÓN E INVALIDEZ NA MODALIDADE NON CONTRIBUTIVA	<p>1.- XERALIDADES.</p> <p>2.- PRESTACIÓN NON CONTRIBUTIVA DE INVALIDEZ.</p> <p>3.- PRESTACIÓN NON CONTRIBUTIVA DE XUBILACIÓN.</p>
LECCIÓN IX. PRESTACIÓNS FAMILIARES	<p>1.- DETERMINACIÓN E CONCEPTO DAS PRESTACIÓNS FAMILIARES.</p> <p>2.- AS PRESTACIÓNS FAMILIARES NA SÚA MODALIDADE CONTRIBUTIVA.</p> <p>3.- AS PRESTACIÓNS FAMILIARES NA SÚA MODALIDADE NON CONTRIBUTIVA.</p>
LECCIÓN IX.- SEGURIDADE SOCIAL COMPLEMENTARIA: RÉXIMENES ESPECIAIS	<p>1.- RÉXIME ESPECIAL DE TRABALLADORES POR CONTA PROPIA OU AUTÓNOMOS. ESPECIALIDADES FRONTE AO RÉXIME XERAL</p> <p>2.- REXIMES ESPECIAIS DE TRABALLADORES DO MAR, .</p> <p>3.- OUTROS: REXÍMENES ESPECIAIS DE MINEIRÍA DO CARBÓN E ESTUDANTES</p> <p>4.- REXIMES ESPECIAIS DE FUNCIONARIOS PÚBLICOS.</p>

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	14	14	28
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Práctica de laboratorio	1	20	21
Debate	1	1	2

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

<b>Metodoloxía docente</b>	
	Descrición
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.

### **Atención personalizada**

<b>Metodoloxías</b>	<b>Descrición</b>
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporcionará ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc., coa finalidade de coñecerlos, integralos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

<b>Avaliación</b>				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	A2 A3 A4	B1 B2 B3
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30 % da nota final.	30	A2 A3 A4	B1 B2 B3
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25 % da nota final.	25	A2 A3 A4	B1 B2 B3
Debate	A participación e intervención en clase, a realización dos supostos prácticos, a preparación, cando así proceda, das leccións teóricas... e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado para superar a materia ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NA PROBA DE RESPONSA LONGA E NA PROBA PRÁCTICA FINAL, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4,0 NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA	15	A2 A3 A4	B1 B2 B3

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO-FEBRERO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final)

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Ao comenzo do curso, o alumnado deberá manifestar, a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 %

das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

b) Avaliación final. Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final.

#### CONVOCATORIA ORDINARIA XULLO

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o/a alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/a tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

#### CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final

---

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

SEMPERE NAVARRO ANTONIO , GALIANA MORENO JESÚS MARÍA, **Legislación Laboral y de Seguridad Social (Dúo)**, última edición, Aranzadi, 2019

BLASCO LAHOZ, JF. y LÓPEZ GANDÍA, J.,, **Curso de Seguridad Social**, última edición, Tirant lo Blanch,

MONEREO PÉREZ, JL. , MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, última edición, Tecnos,

Blasco Lahoz, José Francisco, **La protección por muerte y supervivencia en el sistema español de Seguridad Social régimen general y regímenes especiales de la Seguridad Social**, Aranzadi, 2017

BALLESTER PASTOR, MARÍA AMPARO, **El RDL 6/2019 para la garantía de la igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres en el empleo y la ocupación: Dios y el diablo en la tierra del sol**, Revista de Temas Laborales- nº.146, 2019

Dirección FRANCISCO VILA TIERNO Coordinación MARINA FERNÁNDEZ RAMÍREZ, **La respuesta normativa a la crisis laboral por el COVID-19**, Laborum, 2020

#### **Bibliografía Complementaria**

LEGISLACIÓN ACTUALIZADA, independiente a editorial: aranzadi, civitas, lex nova, etc.,

---

### **Recomendacións**

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito sindical I/V08G211V01502

---

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

MODIFICACIÓNS NO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA:

MODALIDADE: (antiga redacción)

Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.

Participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, a realización de cuestionarios na



plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%.

#### Exame de preguntas de desenvolvemento

Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento -curto ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.

#### Práctica de laboratorio

Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta proba suporá o 25% da nota final.

#### NOVA REDACCIÓN MODALIDADE (nova redacción)

Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.

A entrega dos supostos prácticos que se plantexen, fundamentalmente, e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado para superar a materia ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%.

#### Exame de preguntas de desenvolvemento:

Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que se plantexará telemáticamente e que consistirá nunha serie de cuestionarios/preguntas plantexados a través da plataforma Faitic sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia nas súas respostas. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.

#### Práctica de laboratorio:

Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico que se plantexará telemáticamente e consistente na resolución, por escrito, dun ou varios supostos/casos prácticos/cuestionario no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta proba suporá o 25% da nota final.

#### MODIFICACIÓN SISTEMA AVALIACIÓN EXAME FINAL:

Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, que se plantexará telemáticamente, e que consistirá nunha serie de cuestionarios/preguntas plantexados a través da plataforma Faitic sobre os distintos epígrafes do programa, e un ou varios supostos de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia. Este exame final representará o 100% da nota final.

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Dereito sindical I**

Materia	Dereito sindical I			
Código	V08G211V01502			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, Jaime			
Profesorado	Cabeza Pereiro, Jaime Rodríguez Martín Retortillo, Rosa María			
Correo-e	jcabeza@uvigo.es			
Web	<a href="http://webs.uvigo.es">http://webs.uvigo.es</a>			
Descrición xeral	O curso orientase na explicación, asimilación e manexo dos principais conceptos, doutrina e xurisprudencia sobre o Dereito Sindical.			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C11	Conocer e interpretar el marco normativo regulador del derecho colectivo de las relaciones laborales para ser capaz de asesorar a organizaciones sindicales y empresariales y a sus afiliados
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno coñece e estuda o dereito colectivo do traballo co obxecto de asesorar a traballadores, organizacións sindicais e empresariais	A2	B1	C11	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

**Contidos**

Tema
------

BLOQUE 1. Fontes do Dereito Sindical.  
Autónomas y heterónomas. La O.I.T.

Tema 1.-  
Fontes internacionais. Especial referencia aos convenios da OIT. Órganos do Consello de Europa: O Comité Europeo de Dereitos Sociais e o Tribunal Europeo de Dereitos Humanos.  
Fontes de Dereito da Unión Europea. O diálogo social en Europa. Acordos Marco Europeos.  
A Constitución. O art. 28 e o art. 37.  
As Leis Orgánicas. A Lei Orgánica de Liberdade Sindical. A regulación do dereito de folga.  
As Leis ordinarias.

Tema 2.- A OIT.  
Especial referencia aos Convenios 87, 98, 135, 151 e 154.  
Comité de liberdade sindical. A Comisión de expertos.  
Procedemento ante o CLS: o procedemento de queixa.  
Normas de rango inferior á Lei.

Tema 3.- Fontes do Dereito Sindical autónomas  
O convenio colectivo. A súa forza vinculante.  
Tipoloxía.  
Acordos interprofesionais.  
Convenios marco e de sector.  
Convenios de empresa e infraempresariais.  
Estatutarios e extraestatutarios.  
Acordos e pactos de empresa. De reorganización produtiva.  
Instrumentos substitutivos do convenio.  
Laudos arbitrais.  
Pactos de fin de folga.  
Acordos en conciliación e mediación.  
Sentencias declarativas en procesos de conflito colectivo.  
Acordos de interés profesional de traballadores autónomos economicamente dependentes.

---

BLOQUE 2. A liberdade sindical.

Tema 4.- Ámbito subxectivo.  
Suxeitos incluídos na LOLS.  
Suxeitos excluídos.  
Limitacións ao exercicio do dereito.  
As asociacións empresariais como suxeitos excluídos.  
O asociacionismo dos traballadores autónomos.  
Contido esencial e adicional.  
O contido esencial. O art. 2 da LOLS.  
O contido adicional.  
Tutela da liberdade sindical.  
Dominación de sindicatos polo empresario.  
Cláusulas de seguridade sindical. Canon de negociación e desconto da cota sindical.

---

BLOQUE 3. Organización do sindicato

Tema 5.- Función dos sindicatos na Constitución española.  
Constitución do sindicato. Procedemento.  
Estatutos.  
Modificación, suspensión e disolución.  
Responsabilidade.  
Sindicatos e unións sen personalidade.  
Federacións, confederacións e centrais.  
As organizacións empresariais. Estructura e funcionamento. Financiación.

---

BLOQUE 4. Representatividade sindical e acción sindical	<p>Tema 6.- A maior representatividade, a nivel estatal e de C.C.A.A. A suficiente representatividade. A representatividade empresarial. A representatividade das asociacións de traballadores autónomos. Especial referencia á representación institucional.</p> <p>Tema 7.- A acción sindical na empresa. Constitución de seccións sindicais. Actuación da seccións sindicais. Garantías dos afiliados. Locais e taboleiros de anuncios. Dereitos de acceso ao centro de traballo de cargos sindicais. Excedencia sindical. Permisos para a negociación de convenios colectivos. A representación sindical na empresa. Delegados sindicais.</p>
BLOQUE 5. Representación e participación dos traballadores na empresa	<p>Tema 8.- Concepto. Antecedentes. A participación na Constitución. Delegados de persoal e comités de empresa. Constitución e composición. Comité conxunto e comité intercentros. Delegados de prevención e comités de seguridade e saúde.</p> <p>Tema 9.- Garantías e funcións. Funcións. Especial referencia ós dereitos de información e consulta. Funcións dos delegados de prevención. Garantías. O art. 68 del ET. Dereito de opción en caso de despido e prioridade en traslados. Capacidade e sixilo profesional. Limitacións do dereito de información. Impugnación da negativa empresarial a información e os incumprimentos do deber de sixilo. Locais e taboleiros de anuncios. Asembleas-</p> <p>Tema 10.- Eleccións a representantes unitarios dos traballadores. Mandato. Promoción de eleccións. Electores e elexibles. Colexios. Candidaturas. Requisitos. Cómputo de traballadores. A mesa electoral. Funcións. Votacións. Tramitación. Eleccións en sectores concretos. A oficina pública. Reclamacións. O procedemento arbitral. Laudos. Mandato dos representantes. Revocación e substitucións. Referencia á representación unitaria do personal funcionario e estatutario.</p> <p>Tema 11.- Os dereitos de información e consulta no nivel comunitario. Comités de empresa europeos e procedementos alternativos. Implicación dos traballadores na sociedade anónima europea e noutras sociedades. Marco xeral de información e consulta.</p>

<b>Planificación</b>			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	0	15
Lección maxistral	36	0	36
Exame de preguntas obxectivas	2	24	26
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	33	34
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	0	0

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

<b>Metodoloxía docente</b>	
	Descrición

Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecelos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán avaliados con posterioridade.
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporcionará ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc., coa finalidade de coñecelos, integralos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no *cronograma da materia.	30	A2 B1 A5 B3 B4
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuadrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25 % da nota final.	25	A2 B1 C11 A5 B3 B4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30 % da nota final.	30	A2 B1 A5 B3 B4
Resolución de problemas e/ou exercicios	A participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a asistencia a actividades formativas organizadas pola Área de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuadrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPONSA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00 SOBRE 10 POSIBLES. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.	15	A2 B1 C11 D4 A4 B3

### Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA COMÚN DECEMBRO/XANEIRO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final)

a) Avaliación continua. Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

b) Avaliación final. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% de a nota final. A teoría computará o 70 por 100 e a práctica o 30 por 100.

#### CONVOCATORIA COMÚN DO MES DE XULLO:

Se o/a alumno/a non superase a materia na convocatoria común do mes de xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/teríaa que someterse un novo proceso de avaliación continua, excepto que opte pola avaliación final teórica e práctica.

#### CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico, que representará o 100 por 100 da nota final (70 por 100 a teoría e 30 por 100 a práctica).

As datas de exame son aprobadas pola Xunta da Facultade e publicadas na web da Facultade.

---

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

GARCÍA NINET, J. I., (dir.), **Manual de Derecho Sindical**, Atelier, últ. edición

OJEDA AVILÉS, A., **Compendio de Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

OJEDA AVILÉS, A., **Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

PALOMEQUE LÓPEZ, C., **Derecho Sindical español**, Tecnos, últ. edición

SALA FRANCO T., **Derecho Sindical**, Tirant lo Blanch, últ. edición

MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C. y MORENO VIDA, M<sup>a</sup>. N., **Manual de Derecho Sindical**, Comares, últ. edición

#### **Bibliografía Complementaria**

BAYLOS GRAU, A., **Sindicalismo y Derecho Sindical**, Bomarzo, 2011

CABEZA PEREIRO, J., **Las elecciones sindicales**, Bomarzo, 2010

---

### **Recomendacións**

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

---

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

#### ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS:

No caso de que as condicións sanitarias obriguen a suspender a docencia presencial, continuarase a docencia de maneira virtual a través da plataforma de Teledocencia Faitic e das aulas virtuais da Universidade de Vigo. Na medida do posible os contidos da materia non se alterarán e, se fose necesaria bibliografía adicional, o profesorado a porá a disposición do alumnado en Faitic. Os estudantes serán atendidos de maneira personalizada a través do correo electrónico ou ben de titorías virtuais.

#### ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN:

A avaliación poderá ser adaptada, tendo sempre en conta o obxectivo de favorecer a aprendizaxe do alumnado. As adaptacións dependerán do momento no que se produza a cancelación da docencia presencial. En todo caso, conservarase as notas obtidas en probas presenciais ou ben na asistencia e participación nas clases.



<b>DATOS IDENTIFICATIVOS</b>				
<b>Recursos humanos II</b>				
Materia	Recursos humanos II			
Código	V08G211V01503			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Alvarez Prego de Oliver, Javier Eloy			
Profesorado	Alvarez Prego de Oliver, Javier Eloy Fernández Arias, M <sup>a</sup> Jesús García Álvarez, Óscar			
Correo-e	jealvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	materia centrada no estudo pormenorizado das estratexias, procesos e técnicas da dirección de recursos humanos nas empresas			

<b>Competencias</b>	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C17	Conocer la función empresarial de recursos humanos. Conocer y aplicar las técnicas/procedimientos de dirección y gestión de recursos humanos, teniendo en cuenta la realidad empresarial
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión

<b>Resultados de aprendizaxe</b>				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado debe coñecer e ser capaz de aplicar os diferentes métodos que permiten obter información relevante para a función de recursos humanos e coñecer e aplicar as técnicas e procedementos empresariais para a adquisición, desenvolvemento e compensación dos recursos humanos.	A2	B1	C17	D1
	A4	B2		
	A5	B3		
		B5		

<b>Contidos</b>	
Tema	
Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos.	1. Análise de postos 2. Valoración de postos 3. Avaliación do rendimento
Estratexias, procesos e técnicas de adquisición de recursos humanos	1. Recrutamento 2. Selección 3. Socialización
Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución	1. Retribución
Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos	1. Formación 2. Xestión de carreras



<b>Planificación</b>			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	37	30	67
Estudo de casos	16	20	36
Estudo previo	0	30	30
Prácticas con apoio das TIC	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

<b>Metodoloxía docente</b>	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos específicos e axeitados, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Estudo previo	Traballo autónomo do alumno/a que consistirá na procura, lectura e traballo de documentación, preparación de propostas de resolución de problemas e/ou exercicios, así como na preparación de probas avaliáveis.
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.

<b>Atención personalizada</b>	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.

<b>Avaliación</b>			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos reducidos.	25	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5
Prácticas con apoio das TIC	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas empregando as TICs, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos reducidos.	15	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final de determinadas áreas da materia, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica, na que se poden incluír preguntas de desenvolvemento medio ou preguntas curtas, ou tipo test, problemas, e/ou actividades a resolver nas que o alumno/a debe plasmar os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, o final do curso, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica, na que se poden incluír preguntas de desenvolvemento medio ou preguntas curtas, ou tipo test, problemas, e/ou actividades a resolver nas que o alumno/a debe plasmar os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5
---------------------------------------	--	----	--------------------------------------

---

## **Outros comentarios sobre a Avaliación**

---

Existen dous sistemas de avaliación excluíntes: 1) o sistema de avaliación continua e 2) o sistema de avaliación non continua.

En calquer caso a entrega de calquera práctica puntuable implica automaticamente a elección do sistema de avaliación continua.

### 1) SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA

A nota obtida polo alumno/a nas distintas actividades presenciais, a excepción da proba final, terá vixencia para as convocatorias ás que da dereito a matrícula de cada curso académico.

As actividades de avaliación continua só se poderán entregar nas datas e sesións establecidas; ademáis poderanse facer probas de avaliación continua o longo do cuadrimestre, debiando cada alumno/a asistir ao grupo que teña asignado para a realización das mesmas. O cambio de grupo neste caso deberá ser autorizado por el profesor/a.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos así como da dispoñibilidade de medios.

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

### 2) SISTEMA DE AVALIACIÓN NON CONTINUA

Os alumno/as que elixan a avaliación non continua deben comunicar por escrito a súa elección nas tres primeiras semás do cuadrimestre académico no que se imparte a materia e cúa recepción debe ser confirmada polo profesor/a. Dado que deben posuír o mesmo nivel competencial que os alumnado de avaliación continua o seu proceso de avaliación consistirá nun examen final, a realizar nas datas establecidas polo decanato para as distintas convocatorias, que consistirá nunha prueba escrita de carácter teórico e práctico sobre os contidos tratados tanto nas clases teóricas como nas prácticas e que representará o 100% da nota final.

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

**IMPORTANTE:** O calendario de exames publícase ó inicio do curso polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, pero dito calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade, por se hai cambios.

### RELACIÓN DE BOAS PRÁCTICAS:

1. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tablets ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesor/a.
2. Non está permitido comer nin beber (agás auga) na clase.
3. É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento.
4. O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas.
5. Para a realización dos exames só se permite o uso de elementos de escritura e calculadora.
6. O alumno/a deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co D.N.I, pasaporte ou carné de conducir, non sendo válido outro documento.
7. Tódolos exames e probas puntuables deberán ser entregados a súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula.
8. A revisión de exames terá lugar só no horario e lugar establecido polo profesor/a.

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesor/a poderá adoptalas medidas que estime oportunas.

---

**Bibliografía. Fontes de información**

---

**Bibliografía Básica**

LEAL, A., ALFARO DE PRADO, A., RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M, **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, Pirámide, 1999

DE LA CALLE, M.C. e ORTIZ DE URBINA, M., **Fundamentos de Recursos Humanos**, 2, Prentice Hall, 2013

DOLAN, S., VALLE, R., JACKSON, S e SCHULER, R.S., **La Gestión de los Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2007

FERRER LOPEZ, M.A., **Como confeccionar nóminas y seguros sociales 2020**, 30, Deusto, 2020

**Bibliografía Complementaria**

ODE, **Estudio de retribuciones**, ODE, 2015

---

---

**Recomendacións**

---

**Materias que continúan o temario**

Auditoría laboral/V08G211V01909

---

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Recursos humanos I/V08G211V01405

---

**Outros comentarios**

A materia de auditoría sociolaboral, asignatura optativa de 4º curso continua o temario de Recursos Humanos I y II.

Esta guía anticipa as liñas de actuación que se deben levar co alumno na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia pódense requerir reaxustes ou comentarios adicionais ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase, e/ou do grupo de destinatarios e/ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Neste caso aportarase ó alumnado a información e as pautas concertas que o profesor/a estime necesarias.

---

---

**Plan de Continxencias**

---

**Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

En el caso de impartir la docencia en modalidad no presencial, la actividad docente se desarrollará a través del Campus Remoto de la Universidad de Vigo y se utilizará la plataforma de teledocencia FAITIC como refuerzo, sin sufrir alteraciones la metodología y el sistema de evaluación, aunque este último, fruto de la situación, podrá ser alterado para facilitar a los alumnos la presentación a las pruebas así como la realización de las mismas con sistemas más operativos, directos y concretos (test, preguntas breves, o, en su caso, exámenes orales, siempre a través de Faitic y "campus remoto" de la UVigo)

Las tutorías se facilitarán al máximo para que los alumnos puedan conectarse con el profesor a través de todos los medios virtuales operativos en la UVigo (Correo electrónico, despacho virtual, etc)

---

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Dereito financeiro e tributario I**

Materia	Dereito financeiro e tributario I			
Código	V08G211V01504			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Muleiro Parada, Luís Miguel			
Profesorado	Aneiros Pereira, Jaime Muleiro Parada, Luís Miguel			
Correo-e	lmuleiro@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral "Dereito Financeiro e Tributario I" é unha materia do primeiro cuadrimestre do terceiro curso do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos que ten por finalidade o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos, así como das relacións xurídicas que xorden entre a Administración e os particulares.

A materia obxecto de estudo estrutúrase en cinco grandes apartados.

O primeiro apartado serve de introdución ao estudo do Dereito Financeiro, destacando a análise das fontes desta rama xurídica e do poder financeiro nos tres niveles de Facenda (Estado, Comunidades Autónomas e Corporacións Locais).

Un segundo apartado dedícase aos aspectos xurídicos da actividade financeira (ingresos e gastos públicos). Nel prestarase especial atención ao Dereito orzamentario e as subvencións.

Os tres últimos apartados correspóndense coa denominada "Parte Xeral" do Dereito Tributario, a cal -á súa vez- enfróntase por separado ao estudo do tributo e a obrigación tributaria, á aplicación dos tributos e, finalmente, á revisión dos actos administrativos tributarios, contidos todos eles cuxo coñecemento resulta imprescindible antes de abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario II"), que completa a formación do alumnado no que incumbe ás materias obrigatorias de Dereito Financeiro.

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C5	Conocer los elementos esenciales de los tributos y los procedimientos de aplicación, así como las reglas relativas a la elaboración, aprobación y ejecución del gasto público. En particular, las normas relativas al régimen jurídico-financiero de las subvenciones
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

O obxectivo principal será proporcionar ao alumnado as ferramentas necesarias para coñecer os elementos esenciais dos tributos e dos seus procedementos de aplicación.	A2	B1	C5	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

**Contidos**

## Tema

Primeira Parte: Introducción ao estudo do Dereito Financeiro e Tributario.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Concepto e contido.</li> <li>2. Principios de xustiza financeira.</li> <li>3. Fontes do Dereito Financeiro e Tributario.</li> <li>4. Poder Financeiro.</li> <li>5. A aplicación e interpretación das normas financeiras.</li> </ol>
Segunda Parte: Ingresos e gastos públicos. Subvencións.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. O obxecto da actividade financeira. Aspectos xurídicos.</li> <li>2. Os ingresos públicos.</li> <li>3. Os gastos públicos. Dereito Orzamentario.</li> <li>4. As subvencións.</li> </ol>
Terceira Parte: O tributo e os seus elementos esenciais.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. O tributo e a obrigaón tributaria.</li> <li>2. Concepto e clases de tributo.</li> <li>3. Obrigados tributarios.</li> <li>4. Cuantificación.</li> <li>5. Extinción.</li> <li>6. Garantías da débeda tributaria.</li> </ol>
Cuarta Parte: Os procedementos de aplicación dos tributos.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Principios xerais.</li> <li>2. Normas comúns sobre actuacións e procedementos tributarios.</li> <li>3. O procedemento de Xestión.</li> <li>4. O procedemento de Inspección.</li> <li>5. O procedemento de Recadación.</li> </ol>
Quinta Parte: Os procedementos de revisión dos tributos.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Os procedementos especiais de revisión.</li> <li>2. O recurso de reposición.</li> <li>3. As reclamacións económico-administrativas.</li> </ol>

**Planificación**

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	65	100
Seminario	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

**Metodoloxía docente**

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

**Atención personalizada**

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.

**Avaliación**

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Nas clases realizaranse probas de resposta curta exclusivamente ás/os alumnas/os que se sometan ao sistema de avaliación continua. A nota media dos distintos exames de preguntas obxectivas constituirá o 20% da nota final de ditas/os alumnas/os.	20	A2	B1	C5	D5
				B3		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final que consta de dúas partes: unha práctica escrita (na que a/ alumna/o terá que demostrar a adquisición das competencias esenciais da materia) e unha teórica oral (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia). Para as/os alumnas/os que se sometan ao sistema de avaliación continua, esta proba representará o 70% da súa nota final. Para as/os alumnas/os que NON se sometan a avaliación continua, a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico oral e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito.	70	A2	B1	C5	D1
			A4	B2		D4
			A5	B3		D5
				B4		
				B5		
Observación sistemática	O profesorado, a través de diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a participación activa e a calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios. A participación activa e de calidade do alumnado sometido a avaliación continua suporá o 10% da súa nota final.	10	A2	B1	C5	D1
			A4	B2		D4
			A5	B3		D5
				B4		
				B5		

### Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, ao comezo do cuadrimestre académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

#### PRIMEIRA OPORTUNIDADE DE EXAME:

1.- Ao comezo do cuadrimestre, a/o alumna/o deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, os profesores da materia lle proporcionarán un documento que a/o alumna/o deberá cubrir e asinar nun determinado prazo. Este documento será vinculante, de modo que as/os alumnas/os que o asinen NON poderán, con posterioridade e durante ese curso académico, cambiar de sistema de avaliación. Os alumnos de avaliación continua asistirán regularmente a clase (en calquera caso, non pode superar de non asistencia máis dun 10% das clases).

2.- A/o alumna/o que se acolla ao sistema de avaliación continua, subscribindo o documento sinalado no punto anterior, será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final (70%), probas de resposta curta (20%) e participación activa e de calidade (10%). Na proba final, o exame de teoría e oral suporá o 80% da calificación e o práctico, por escrito, suporá un 20%. En todo caso, a/o alumna/o deberá acadar unha nota mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. De non acadar esa nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a correspondente á do exame. A mencionada proba final terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2020-2021.

3.- As/os alumnas/os que NON se sometan a avaliación continua realizarán unha única proba final na que se evaluarán todas as competencias da materia e que constará de dúas partes: un exame teórico e oral, que suporá o 70% da súa calificación final; e un exame práctico e escrito (que será diferente ao que realice o alumnado sometido a avaliación continua), o cal suporá o 30% da súa nota final. A citada proba final terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2020-2021.

#### SEGUNDA OPORTUNIDADE DE EXAME:

1.- No exame de xuño/xullo só se realizará unha proba final, que constará de dúas partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica oral (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia). A citada proba final terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2020-2021.

2.- As/os alumnas/os que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán a nota que obtiveron no curso e que representará o 30% da súa calificación total (20% de probas de resposta curta e 10% de participación activa e de calidade). O 70% da nota restante provirá da mencionada proba final. Na devandita proba final, o exame de teoría e oral suporá o 80% da nota e o práctico, por escrito, suporá un 20%. En todo caso, a/o alumna/o deberá acadar unha nota mínima de 4 sobre 10 nesa proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. De non acadar dita nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a correspondente á do exame. Para as/os alumnas/os que se someteron ao sistema de avaliación continua e que non superen a proba final, nin na primeira nin na segunda oportunidade de exame, a nota obtida a través do devandito sistema se lles poderá conservar no curso académico seguinte.

3.- Para as/os alumnas/os que NON se sometan a avaliación continua a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico oral e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito. En ambas probas evaluaránse todas as competencias da materia. A proba práctica escrita será diferente á que realice o alumnado sometido a avaliación continua.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: O exame da convocatoria de Fin de Carreira será unha proba escrita con dúas partes, teórica e práctica, cuxa cualificación conformará o 100% da nota final e avaliará todas as competencias da materia. Dita nota estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico. No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivese no curso académico anterior. O exame de Fin de Carreira terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2020-2021.

## **Bibliografía. Fontes de información**

### **Bibliografía Básica**

PÉREZ ROYO, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, 30ª ed., Aranzadi, 2020

MERINO JARA, I. (Dir.), **Derecho financiero y tributario Parte general. Lecciones adaptadas al EEES**, 9ª ed., Tecnos, 2020

MARTÍN QUERALT, J.; LOZANO SERRANO, C.; TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; y CASADO OLLERO, G., **Curso de Derecho financiero y tributario**, 31ª ed., Tecnos, 2020

SIMÓN ACOSTA, E. Y OTROS, **CÓDIGO TRIBUTARIO**, 27ª ed., Aranzadi, 2020

SIMÓN ACOSTA, E et al, **Lo esencial de Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2018

### **Bibliografía Complementaria**

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario**, 1ª ed., Marcial Pons, 2010 o posterior

PITA GRANDAL, A. M., **La prueba en el procedimiento de gestión tributaria**, Marcial Pons, 1998

PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario**, 2ª ed., Tórculo, 2001

CALVO ORTEGA, R. (Dir.), **Comentarios a la Ley General Tributaria**, 2ª ed., Cívitas-Thomson Reuters, 2009

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **Comprobación de Hechos por la Inspección de los Tributos**, Marcial Pons, 1998

RUIZ HIDALGO, C., **La responsabilidad tributaria en el alzamiento de bienes**, Marcial Pons, 2009

ANEIROS PEREIRA, J., **Las sanciones tributarias**, Marcial Pons, 2005

MULEIRO PARADA, L. M., **La determinación objetiva: IRPF e IVA**, Marcial Pons, 2009

SIOTA ÁLVAREZ, M., **Analogía e interpretación en el Derecho tributario**, Marcial Pons, 2010

RAMOS PRIETO, J., **Erosión de la base imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el Plan BEPS de la OCDE**, Aranzadi, 2016

SESMA SANCHEZ, B., **La nulidad de las liquidaciones tributarias**, Aranzadi, 2017

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **La imprescriptibilidad de las deudas tributarias y la seguridad jurídica**, Marcial Pons, 2017

PITA GRANDAL, A.Mª. (dir.), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, Marcial Pons, 2017

CUBERO TRUYO, A. (dir.), **Estudios sobre el decreto-ley como fuente del Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2016

## **Recomendacións**

### **Materias que continúan o temario**

Dereito financeiro e tributario II/V08G211V01702

### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito: Dereito constitucional/V08G211V01201

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Dereito administrativo/V08G211V01401

Dereito mercantil/V08G211V01303

## **Plan de Continxencias**

## Descrición

---

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Para a materia de Dereito Financeiro e Tributario I planifícanse as seguintes medidas excepcionais:

### DOCENCIA:

No caso de que a docencia non se poida desenvolver de maneira presencial por razóns sanitarias, as clases serán impartidas de xeito remoto a través das aulas virtuais e co apoio da plataforma de Teledocencia Faitic.

As sesións maxistras e seminarios prácticos serán impartidos polos profesores responsables empregando o complemento de Aula Virtual habilitado no remoto Campus da Universidade de Vigo. O profesorado estará dispoñible para apoiar a resolución de dúbidas e as sesións de titoría realizaranse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia), baixo a modalidade de concertación previa. Para os seminarios, dende a plataforma Faitic proporcionaráselle ao estudantado unha serie de supostos prácticos cunha semana de antelación que terán que ser preparados pola súa conta para a sesión correspondente. A través da aula virtual o profesor levará a cabo unha explicación dos supostos prácticos plantexados e farase unha posta en común entre o profesor e os alumnos para establecer as pautas de solución, o que permitirá verificar a adquisición das habilidades correspondentes e a asimilación de contidos.

A avaliación continua realizarase de acordo co disposto na guía docente e o cronograma, establecendo como medios para avaliar as competencias do alumnado as actividades descritas a continuación. As probas de avaliación continua realizaranse a través da plataforma Faitic segundo o indicado no cronograma. Por outra banda, as entregas dos casos prácticos indicados faranse ao profesor responsable e valoraranse para os efectos da cualificación da avaliación continua, de acordo co disposto na guía docente. Así mesmo, para a avaliación continua valorarase a participación activa e de calidade do alumnado, segundo o establecido na guía docente.

### EXAME:

Cando as razóns sanitarias impidan a celebración dos exames de forma presencial, o exame final realizarase segundo o establecido na guía docente e constará de: 1) Un exame práctico por escrito para o que se utilizará a plataforma Faitic cun sistema de tempo controlado que garanta que o traballo se realice individualmente e 2) Un exame de teoría oral para o que se empregará o campus remoto. A avaliación continua e os exames realizados ponderaranse na nota final segundo o establecido na guía docente da materia.

---



**DATOS IDENTIFICATIVOS****Economía laboral**

Materia	Economía laboral			
Código	V08G211V01505			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Álvarez García, María Begoña Cal Bouzada, María Isabel			
Profesorado	Álvarez García, María Begoña Cal Bouzada, María Isabel			
Correo-e	ical@uvigo.es alvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Examinar a organización, o funcionamento e os resultados do mercado do traballo, as decisións dos seus participantes e as medidas relacionadas co emprego e a súa remuneración.			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C25	Interpretar el mercado de trabajo y las variables que en él intervienen para tomar decisiones y asesorar en el ámbito del mercado laboral
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Que os alumnos alcancen o coñecemento, capacidade de análise e de ofrecer solucións ao mercado laboral así como coñecer os efectos sobre o devandito mercado que poidan incidir nas decisións de carácter macro e micro económico.	A2	B1	C25	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

**Contidos**

Tema	
Tema 01	Introdución
Tema 02	Oferta de traballo
Tema 03	Demanda de traballo
Tema 04	Investimento en capital humano
Tema 05	Determinación dos salarios
Tema 06	Sistemas de remuneración e eficiencia
Tema 07	Estrutura salarial
Tema 08	Distribución persoal das ganancias

**Planificación**

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Prácticas con apoio das TIC	15	40	55
Resolución de problemas	10	20	30
Observación sistemática	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

**Metodoloxía docente**

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.
Resolución de problemas	Análise de problemas ou casos reais coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

**Atención personalizada**

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Acompañar aos alumnos no seu proceso de aprendizaxe e darlles un feedback continuo e personalizado.

**Avaliación**

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Outras evidencias da avaliación continua	30	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C25
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	10			D4
Exame de preguntas obxectivas	2 controis tutoriais	60	A2	B1 B2	C25

**Outros comentarios sobre a Avaliación**

O alumno poderá elixir o sistema de avaliación que desexa apliquenlle na materia. Para o que debe optar, nos primeiros 15 días do cuatrimestre, entre avaliación continua ou exame final (100% da nota). Para tal fin, habilitarase un contrato que deberá ser asinado obrigatoriamente por todo o alumnado. Se algún alumno non asina este contrato enténdese que opta polo examen final e renuncia á avaliación continua.

A CUALIFICACIÓN DA AVALIACIÓN CONTINUA será o resultado da suma da nota media dos: controis tutoriais (60%), observación sistemática (10%) e outras evidencias (30%). O docente poderá establecer unha nota mínima nos controis tutoriais como condición necesaria para obter o 100% da cualificación. No caso de non alcanzar dita nota mínima, a cualificación por avaliación continua será, tan só, o resultado de multiplicar por 0,6 a nota media obtida nos devanditos controis tutoriais.

AVALIACIÓN 2ª CONVOCATORIA: exame teórico-práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e co que se pode alcanzar o 100% da cualificación.

As datas dos exames serán as aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na páxina web da Facultade.

**Bibliografía. Fontes de información****Bibliografía Básica**

McConnell, C., Brue, S. y Macpherson, D., **Economía Laboral**, 7ª, McGraw-Hill, 2007

### **Bibliografía Complementaria**

Hernández, C. y Carrasco, J., **Ejercicios de Economía Laboral**, McGraw-Hill, 2005

---

### **Recomendacións**

#### **Materias que continúan o temario**

Economía laboral/V08G211V01505

---

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Economía: Economía española/V08G211V01204

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

---

#### **Outros comentarios**

Ao longo do curso facilitarase bibliografía adicional e específica para completar determinados puntos do temario.

---

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

A GUÍA DOCENTE NON SE MODIFICA

No caso de que sexa necesaria a suspensión total ou parcial da docencia presencial por razóns de seguridade sanitaria, a única diferenza co recollido na guía docente é que todas as tarefas, tanto por parte do profesorado da asignatura como do alumnado, realizaranse de forma non presencial co apoio das TICs (correo electrónico, despacho virtual, aulas virtuales, Moodle, []). É dicir, todas as tarefas (titorización, avaliación de aprendizaxes, []) faranse de forma non presencial a través do Campus Remoto da Universidade de Vigo.

---

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Dereito sindical II**

Materia	Dereito sindical II			
Código	V08G211V01601			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Emma			
Profesorado	Martínez Yáñez, Nora María Rodríguez Rodríguez, Emma			
Correo-e	emmarodriguez@uvigo.es			
Web	http:// http://webs. uvigo.es			
Descrición xeral	O curso oríentase na explicación, asimilación e manexo dos principais conceptos, doutrina e xurisprudencia sobre o Dereito Sindical e o Dereito Colectivo do Traballo			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C11	Conocer e interpretar el marco normativo regulador del derecho colectivo de las relaciones laborales para ser capaz de asesorar a organizaciones sindicales y empresariales y a sus afiliados
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno/a coñece e estuda o dereito colectivo do traballo con obxecto de realizar funcións de representación e negociación nos diferentes ámbitos das relacións laborais	A2	B1	C11	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

**Contidos**

Tema
------

NEGOCIACIÓN COLECTIVA E CONVENIOS COLECTIVOS. OUTROS INSTRUMENTOS NEGOCIAIS

Tema 1.- A negociación colectiva: suxeitos negociadores e ámbitos persoal, funcional, territorial e temporal A lexitimación para negociar. As unidades de negociación. A Comisión consultiva nacional de convenios colectivos. A concorrencia de convenios. Acordos interprofesionais e acordos sobre materias concretas. Duración e sucesión de convenios.  
Tema 2.- A negociación dos convenios A constitución da comisión negociadora. Solicitud de negociación. Deber de negociar de boa fe. Validez. Forma, rexistro e publicación dos convenios. Adhesión e extensión.

A NEGOCIACIÓN DOS CONVENIOS COLECTIVOS NO SECTOR PRIVADO E NA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Tema 3.- Os acordos interprofesionais vixentes. Acordos autonómicos. Remisión. Negociación intersectorial.  
Tema 4.- A negociación colectiva na Administración Pública. Especialidades da negociación colectiva do persoal laboral ao servizo da Administración Pública. A negociación colectiva do persoal laboral e estatutario: fundamento constitucional. Os suxeitos negociadores. A estrutura: as mesas de negociación. Contidos. Tramitación. Pactos e acordos.

O CONTROL ADMINISTRATIVO E XUDICIAL DOS CONVENIOS

Tema 5.- Concepto de ilegalidade e lesividade. As funcións da autoridade laboral. O proceso de oficio. O proceso de impugnación directa de convenios colectivos. A demanda de inaplicación do convenio. A virtualidade das cláusulas de vinculación á totalidade. Doutrina do equilibrio interno do Convenio.  
Tema 6.- O contido dos convenios e a súa administración Normativo e ""deber de paz"". Contido mínimo. Referencia específica ás comisións paritarias. O convenio colectivo como instrumento de xestión empresarial.  
Tema 7.- Outros instrumentos negociais. A negociación colectiva extraestatutaria. Admisibilidade e eficacia. Os acordos de empresa. Os acordos en fase de consultas. Modificación sustancial e mobilidade xeográfica. Inaplicación do convenio. Regulación de emprego temporal e definitiva. Plan de Igualdade.

CONFLICTOS COLECTIVOS E FOLGA

Tema 8.- Conflictos laborais Concepto. Xurídicos e de intereses. Individuais e colectivos. Procedementos de solución. Negociación directa. Conciliacións, mediacións e arbitaxes. Públicos e privados. O procedemento de conflito colectivo. A solución procesal. Conflictos individuais e colectivos.  
Tema 9.- Os acordos interprofesionais de solución extraxudicial de conflitos. Especial referencia ao Acordo Galego. O mecanismo de conciliación-mediación. Laudos arbitrais. Fixación de servizos de mantemento Especial referencia ó ASAC.  
Tema 10.- O dereito de folga (I). Concepto. A fola na OIT A fola na Constitución. As súas fontes reguladoras. Lexitimación e declaración. Os seus efectos no contrato de traballo e nas relacións de Seguridade Social. Comité de folga. Publicidade e piquetes. Cesamento da folga. Sistemas de solución. Remisión. Poderes gubernamentais de emerxencia. ""Intervencións"" e arbitraje obrigatorio.  
Tema 11.- O dereito de folga (II). Servizos esenciais, mínimos e de mantemento. Concepto de servizo esencial. Os servizos mínimos como resposta. Fixación de servizos mínimos. A autoridade gubernativa. Resolución de servizos mínimos. Impugnabilidade. Concreción técnica do empresario. Servizos de mantemento.  
Tema 12.- O dereito de folga (III) Folgas ilegais, abusivas e especiais. Folgas ilegais. Políticas, de solidariedade e novatorias. Folgas ilícitas ou abusivas. Con ocupación de dependencias, rotatorias e en sectores estratéxicos. Acción colectiva irregular. Referencia ás folgas de breve duración e intermitentes.  
Tema 13.- O peche patronal. A doutrina do Tribunal Constitucional. O peche como poder de policía. Supostos legais. Autoridade laboral. Funcións. Outras medidas de conflito do empresario

**Planificación**

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Estudo de casos	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	34	35
Debate	18	0	18

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe.

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25 % da nota final.	25	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30 % da nota final.	30	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
Debate	A participación e intervención en clase, a realización dos supostos prácticos, a preparación, cando así proceda, das leccións teóricas... e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado para superar a materia ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NA PROBA DE RESPONSA LONGA E NA PROBA PRÁCTICA FINAL, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4,0 NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA	15	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5

### Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final)

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Ao comenzo do curso, o alumnado deberá manifestar, a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

b) Avaliación final. Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final.

#### CONVOCATORIA ORDINARIA XULLO

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o/a alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/a terá que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

#### CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final

---

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

SEMPERE NAVARRO ANTONIO , GALIANA MORENO JESÚS MARÍA, **Legislación Laboral y de Seguridad Social (Dúo)**, Aranzadi, últ. edición

GARCÍA NINET, J. I., (dir.), **MANUAL DE DERECHO SINDICAL**, Atelier, últ. edición

SALA FRANCO, T., **Derecho Sindical**, Tirant lo Blanch, últ. edición

VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C. y MORENO VIDA, M<sup>a</sup>. N., **MANUAL DE DERECHO SINDICAL**, Comares, últ. edición

BAYLOS GRAU, A., **Sindicalismo y Derecho sindical**, 9<sup>a</sup> Ed, Bomarzo, 2019

CABEZA PEREIRO, J., **Las elecciones sindicales**, Bomarzo, 2018

Dirección FRANCISCO VILA TIerno Coordinación MARINA FERNÁNDEZ RAMÍREZ, **La respuesta normativa a la crisis laboral por el COVID-19**, Laborum, 2020

#### **Bibliografía Complementaria**

OJEDA AVILÉS, A., **Compendio de Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

---

### **Recomendacións**

#### **Materias que continúan o temario**

Dereito sindical I/V08G211V01502

---

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

---

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

MODIFICACIÓNS NO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA:

MODALIDADE: (antiga redacción)

Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.

Participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%.

#### Exame de preguntas de desenvolvemento

Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluíra entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento -curto ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.

#### Práctica de laboratorio

Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuadrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.

#### NOVA REDACCIÓN MODALIDADE (nova redacción)

Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.

A entrega dos supostos prácticos que se plantexen, fundamentalmente, e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado para superar a materia ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor ponderado sobre a cualificación final do 15%.

#### Exame de preguntas de desenvolvemento:

Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que se plantexará telemáticamente e que consistirá nunha serie de cuestionarios/preguntas plantexados a través da plataforma Faitic sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia nas súas respostas. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.

#### Práctica de laboratorio:

Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico que se plantexará telemáticamente e consistente na resolución, por escrito, dun ou varios supostos/casos prácticos/cuestionario no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.

#### MODIFICACIÓN SISTEMA AVALIACIÓN EXAME FINAL:

Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, que se plantexará telemáticamente, e que consistirá nunha serie de cuestionarios/preguntas plantexados a través da plataforma Faitic sobre os distintos epígrafes do programa, e un ou varios supostos de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia. Este exame final representará o 100% da nota final.



**DATOS IDENTIFICATIVOS****Regulación administrativa da economía**

Materia	Regulación administrativa da economía			
Código	V08G211V01602			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Ruiz Ceniceros, Mauricio			
Profesorado	Lareo Jiménez, Jacinto Ruiz Ceniceros, Mauricio			
Correo-e	mruiz@icavigo.org			
Web				
Descrición	Estudo do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito da empresa xeral			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C4	Conocer de forma sistemática contenidos propios de la regulación administrativa de la economía manejando fuentes positivas, jurisprudenciales y doctrinales
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O/a estudante alcance unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito da empresa	A3 A5	B1 B3	C4	D5
O/a estudante manexe con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo	A3 A4 A5	B1 B3	C4	
O/a estudante resolva problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo	A2 A4	B1 B2 B5		D1 D3 D5

**Contidos**

Tema
------

- Tema 1: Técnicas de intervención nas actividades económicas dos particulares.
1. Da actividade de policía ao Estado regulador.
    - a. O concepto de policía e as súas manifestacións no Estado liberal.
    - b. O intervencionismo administrativo no Estado social.
    - c. Liberalización económica, desregulación e neoregulación.
  2. Finalidades da actividade de ordenación e control.
  3. Instrumentos de ordenación.
    - a. Leis e regulamentos: a reserva de lei en materia de policía e de regulación económica e a aplicación do principio de proporcionalidade.
    - b. Os plans.
    - c. A autoregulación técnica.
  4. Os instrumentos de control.
    - a. As autorizacións.
    - b. As potestades de vixilancia e inspección.
    - c. A imposición de obrigas mediante ordes.
    - d. O control mediante suministro de información.
    - e. Deberes de rexistro e documentais.
    - f. Comunicacións previas.
    - g. Declaracións responsables.
    - h. Evaluacións e auditorias.
    - i. Evaluación e acreditación por entidades privadas e supostos de autocontrol.
  5. Resolución de conflitos entre particulares pola Administración.
- 

- Tema 2: Técnicas de promoción de actividades de interese para o desenvolvemento económico: as axudas públicas
1. Actividade de fomento e axudas públicas: concepto.
  2. Evolución histórica.
  3. Modalidade de axudas públicas e medidas de fomento.
  4. Principios xerais
    - a. Publicidade e transparencia.
    - b. Principios de concurrencia e obxectividade.
    - c. Principios de igualdade e non discriminación.
    - d. Principio de eficacia e eficiencia.
  5. O réxime das axudas no Dereito da Unión Europea.
    - a. Axudas propias e Fondos Estructurais.
    - b. Axudas outorgadas polos Estados e defensa da competencia.
  6. O réxime xeral das subvencións .
    - a. Requisitos e bases para o outorgamento das subvencións.
    - b. Cuestións de competencia: en especial, as subvencións do Estado en materia de competencia autonómica.
    - c. O beneficiario.
    - d. Financiación da subvención.
    - e. O procedemento de concesión.
    - f. Xustificación e xestión.
    - g. Reintegro da subvención.
- 

- Tema 3: Actividade de prestación de servizo público. A actividade de regulación de servizos de interese xeral
1. Noción de servizo público.
    - a. O Estado social e a Escola do Servizo Público.
    - b. A crise do Estado social e a noción restrinxida do servizo público.
    - c. A actividade mercantil e industrial pública e os servizos privados de interese público.
  2. Os servizos de interese xeral.
    - a. A orixe do concepto.
    - b. Servizos de interese xeral e servizos de interese económico xeral.
    - c. Obrigas de servizo público e servizo universal.
    - d. Servizos non económicos.
  3. Os principios rectores do servizo público e de interese xeral.
    - a. Continuidade.
    - b. Mutabilidade.
    - c. Igualdade.
    - d. Calidade.
    - e. Asequibilidade.
  4. Os servizos públicos en senso estrito.
    - a. Creación do servizo.
    - b. Formas de xestión dos servizos públicos.
    - d. Dereitos e obrigas dos usuarios.
  5. Os servizos de interese económico xeral.
-

Tema 4: A contratación do sector público e a súa importancia na economía (I)

1. A contratación do sector público
  - a. Poder público e técnica convencional. Evolución histórica.
  - b. Elementos diferenciales coa contratación privada.
  - c. A evolución da lexislación sobre contratación administrativa.
  - d. O ámbito obxectivo. Negocios e contratos excluídos.
  - e. Clases ou delimitación dos tipos contractuais no sector público.
2. Réxime básico dos contratos do sector público.
  - a. Lexitimación da actividade contractual pública.
  - b. As partes.
  - c. Elementos estruturais do contrato: obxecto, causa, forma, duración.
  - d. O prezo e o valor dos contratos.
  - e. As garantías.
  - f. A invalidez da contratación administrativa.
  - g. O recurso especial en materia de contratación.
  - h. Competencia xurisdiccional.
3. Preparación e adxudicación dos contratos.
  - a. Expediente de preparación dos contratos.
  - b. Os pliegos de condicións xerais e particulares. As prescricións técnicas.
  - c. Os procedementos de adxudicación.
  - e. Sistemas para a racionalización da contratación das Administracións públicas.
  - f. Criterios de valoración das ofertas e ofertas temerarias.
  - g. Adxudicación do contrato.
  - h. A formalización do contrato. Documento administrativo ou notarial.

Tema 5: A contratación do sector público e a súa importancia na economía (II)

1. Distinción entre contratos administrativos e civís.
2. Oríxenes e panorámica comparativa sobre a división dos contratos administrativos e civís.
3. Os contratos administrativos como contratos civís deformados polo privilexio da decisión executoria.
4. As prerrogativas da Administración.
  - a. A posición de supremacía procesual.
  - b. A potestade interpretativa.
  - c. A potestade anulatória.
  - d. O ius variandi ou poder de modificación unilateral do obxecto do contrato e de suspender a execución.
  - e. Réxime de demora do contratista e poder sancionador da Administración.
  - f. A demora da Administración.
5. A extinción dos contratos administrativos.
  - a. O cumprimento.
  - b. A resolución.
6. A compensación ao réxime de privilexio da Administración. O dereito ao equilibrio económico.
7. Cesión dos contratos, subcontratación e pagos a subcontratistas e provedores.

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	52	88
Resolución de problemas de forma autónoma	15	33	48
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	13	14

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo
Resolución de problemas de forma autónoma	Desenvolverase as seguintes actividades coa finalidade de repasar ou profundizar nos contidos abordados nas sesións maxistrais: resolución de supostos prácticos, problemas e exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia.

Resolución de problemas de forma autónoma Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación coa realización e desenvolvemento dos casos prácticos, exercicios e traballos propostos

<b>Avaliación</b>						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas de forma autónoma	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	30	A5 B3 B5			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os/as alumnos/as deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	70	A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B5 C4 D1 D3 D5			

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

Para participar na avaliación continua será requisito indispensable que o/a estudante suba a súa ficha de estudante á plataforma TEMA antes de que conclúa o mes de setembro. Transcurrido dito prazo non se admitirán cambios sobre a desición de seguir ou non a avaliación continua. A cualificación obtida na avaliación continua manterase na segunda convocatoria do curso académico. Para superar a materia é preciso obter un aprobado entre o exame final e a avaliación continua. A cualificación máxima que pode obterse no exame final será de 7, sumándose á puntuación obtida no devandito exame á que correspondese na avaliación continua. Para que esta suma teña lugar será requisito imprescindible obter un mínimo de 3,5 sobre 7 no exame final.

En todas as convocatorias o exame final poderá consistir en probas prácticas (resolución de casos prácticos), e/ou probas de resposta curta, e/ou exame oral. Todo este tipo de probas serán de resposta curta poderá consistir, no seu caso, no desenvolvemento da explicación dunha materia de forma pormenorizada. O que non se pedirá ao alumnado é o desenvolvemento total e méramente teórico dos contidos dun tema completo do programa.

Por acordo da Xunta de Facultade, os/as estudantes que non sigan a avaliación continua ou aqueles que faltasen a máis dun 15 por cento das sesións presenciais terán dereito a un exame final teórico-práctico sobre o 100% da nota, distinto do anterior, no que se avaliará a adquisición de todas as competencias globais da materia.

Convocatoria extraordinaria fin de carreira:

a) Tipo de exame: os/as estudantes realizarán un exame teórico-práctico sobre a totalidade dos contidos da materia; b) Sistema de avaliación: o 100% da calificación virá determinada polo resultado do exame teórico-práctico. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade e publicadas na Web: <http://cienciasxuridicasedotrabajo.webs.uvigo.es>

Non está permitido levar ao examen ningún dispositivo electrónico.

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

Sánchez Morón, Miguel, **Derecho Administrativo, Parte General**, 14ª, Tecnos, 2018

Martín Rebollo, Luis, **Leyes Administrativas, volumen I y II**, 24ª, Editorial Aranzadi, S.A., 2018

Fernández Ramos, Severiano; Gamero Casado, Eduardo, **Manual Básico de Derecho Administrativo**, 15ª, Tecnos, 2018

Parada Vázquez, Ramón, **Derecho Administrativo II**, 24ª ed. rev. y act., 2ª en esta editorial, UNED-Ediciones Académicas, S.L, 2018

#### **Bibliografía Complementaria**

### **Recomendacións**

#### **Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

Economía laboral/V08G211V01505

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Dereito administrativo/V08G211V01401

Dereito mercantil/V08G211V01303

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Se fose o caso, poderíase establecer un plan de continxencia que derivase nunha modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado asistiría ás aulas de forma presencial e outra parte seguiría as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono. Neste caso manteranse igualmente as metodoloxías, a atención personalizada e os sistemas de avaliación como se indica para a modalidade presencial, adaptando os grupos do alumnado e as quendas para cumprir coa normativa sanitaria que se estableza no seu momento.

---

<b>DATOS IDENTIFICATIVOS</b>				
<b>Análise contable</b>				
Materia	Análise contable			
Código	V08G211V01901			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Muñoz Dueñas, María del Pilar			
Profesorado	Muñoz Dueñas, María del Pilar			
Correo-e	pilar.munoz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aplicación dos coñecementos básicos da materia contable segundo o Plan Xeral de Contabilidade xeral			

<b>Competencias</b>	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C26	Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

<b>Resultados de aprendizaxe</b>				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Partendo dos datos contidos nos estados contables e en outros de carácter complementario, se debe obter un coñecemento profundo da empresa que permita tanto a diagnose da súa situación como pronósticos da súa situación futura, todo elo orientado á axuda desta ferramenta na toma de decisións	A2	B1	C26	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

<b>Contidos</b>	
Tema	

1. A información contable	1.1. A utilidade da información contable 1.2. Usuarios da información 1.3. Clasificación dos estados contables 1.4. Normativa española sobre comunicación da información 1.5. A armonización contable internacional
2. O balance de situación	2.1. Introducción 2.2. Modelos de balance 2.3. O activo 2.4. O pasivo 2.5. O patrimonio neto
3. A conta de perdas e ganancias	3.1. Introducción 3.2. Modelo de conta 3.3. Ingresos 3.4. Gastos 3.5. Os resultados 3.6. O imposto sobre beneficios
4. A memoria e o informe de xestión	4.1. Introducción 4.2. Contido da memoria 4.3. O informe de xestión
5. O estado de cambios no patrimonio neto	5.1. Introducción 5.2. Modelo e compoñentes do ECPN 5.3. O estado de ingresos e gastos recoñecidos 5.4. O estado total de cambios no patrimonio neto 5.5. Utilidade do ECPN na análise contable
6. O estado de fluxos de efectivo	6.1. Introducción 6.2. Concepto de efectivo 6.3. Contido do EFE 6.4. Metodoloxía de elaboración 6.5. Utilidade do EFE na análise contable
7. A información de base social e ambiental	7.1. Introducción 7.2. A información de base social 7.3. Información ambiental 7.4. A memoria de sustentabilidade 7.5. A responsabilidade social empresarial
8. Análisis dos estados contables	8.1 El ebitda 8.2 La estructura económico- financiera, el fondo de maniobra y el periodo medio de maduración
9.O análisis da rentabilidade	9.1 A medida da rentabilidade 9.2 Os ratios como instrumento da análise da estrutura económico - financeira da empresa

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	36	0	36
Traballo	0	16	16
Práctica de laboratorio	2	23	25
Exame de preguntas obxectivas	1	42	43

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Os estudantes desenvolverán exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse dúbidas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas
Resolución de problemas	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Probas	Descrición

Práctica de laboratorio O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.

<b>Avaliación</b>						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo	Traballos individuais ou colectivos propostos polo profesor	20	A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	
Práctica de laboratorio	Examen final	60	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Catro probas de duración aproximada de 15 minutos cada unha	20	A2 A3	B1 B2 B3	C26	

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

Os alumnos que no sigan o non superen a avaliación continua terán dereito a un exame final teorico-practico no que se avalíen as competencias globais da materia e co que poderan acadar o 100 % da nota.

O mesmo criterio se aplicará na convocatoria fin de carreira.

Establecese a necesidade de que o alumno debe acadar no exame final una nota mínima de 4 para que se lle poida sumar á mesma a calificación obtida na avaliación continua.

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

Carrasco Gallego, Amalia y otros, **Estados financieros: Teoría y casos prácticos**,

Archel Domech, P., **Estados Contables: elaboración, análisis e interpretación**,

Muñoz Merchante, Ángel, **Análisis de estados financieros**, Segunda,

#### **Plan General de Contabilidad,**

Martínez García, F. Javier, **Análisis de estados contable (comentarios y ejercicios)**,

#### **SABI,**

#### **Bibliografía Complementaria**

### **Recomendacións**

#### **Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

Contabilidade/V08G211V01301

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

\* Metodoloxías docentes que se manteñen

Realización do traballo



\* Metodoloxías docentes que se modifican  
Proba presencial que se realizará a través de FAITIC

---

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Dereito de sociedades e cooperativas**

Materia	Dereito de sociedades e cooperativas			
Código	V08G211V01902			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Costas Comesaña, Julio			
Profesorado	Costas Comesaña, Julio Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	jcostas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia e coñecer o réxime xurídico das principais sociedades utilizadas no tráfico mercantil. Diferenciaremos entre as sociedades de capital (anónima e limitada) e as Sociedades Cooperativas.			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en el exercicio de su actividad profesional
C15	Conocer los aspectos esenciales del estatuto jurídico del empresario, líneas básicas del derecho de sociedades, derecho concursal, instrumentos de pago de crédito y contratación mercantil
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Interpretación e aplicación do dereito societario a casos prácticos	A2 A4 A5	B1 B2 B3	C15	D5

**Contidos**

Tema	
TEMA 1.- Aspectos xerais de as sociedades cooperativas	1.1.- Elementos caracterizadores de a cooperativa: valores e principios. 1.2.- Lexislación aplicable as sociedades cooperativas. 1.3.- Trámites de constitución e rexistro.
TEMA 2.- A organización de a Cooperativa.	2.1.- Asemblea Xeral 2.2.- Órgano de Administración
TEMA 3.- Dereitos dos cooperativistas.	3.1.- Dereitos políticos 3.2.- Dereitos económicos
TEMA 4.- Réxime económico.	4.1.- Aspectos xerais 4.2.- Capital social 4.3.- O Retorno cooperativo

TEMA 5.- Cambios estruturais na cooperativa. Disolución e Liquidación.	5.1.- Breve referencia as modificacións estruturais mais frecuentes. 5.3.- Disolución e liquidación da cooperativa
TEMA 6.- As sociedades mercantís. As sociedades de capital.	6.1.- O Dereito mercantil 6.2.- O fenómeno asociativo. 6.3.- As sociedades mercantís. Tipos sociais 6.4.- As sociedades de capital 6.4.1.- Tipos de sociedades de capital 6.4.2.- As sociedades unipersoais
TEMA 7.- Constitución das sociedades de capital.	7.1.- Formalidades e procedementos de constitución 7.2.- Denominación social, domicilio e nacionalidade 7.3.- Nulidade da sociedade
TEMA 8.- Organos sociais da sociedade de capital.	8.1.- A Xunta Xeral. 8.2.- O órgano de administración. 8.3.- Auditores. A aprobación das contas anuais
Tema 9.- Modificacións estatutarias e estruturais. Disolución e liquidación das sociedades de capital.	9.1.- Modificacións estatutarias. Aumento e redución do capital 9.2.- Modificacións estruturais: transformación, fusión, escisión e cesión global do activo e do pasivo 9.3.- Separación e exclusión de socios 9.4.- Disolución. 9.5.- Liquidación.
Tema 10.- Sociedades laborais e Sociedades profesionais	10.1.- As sociedades laborais 10.2.- As sociedades profesionais
Tema 11.- Grupos e agrupacións de empresas	11.1.- Grupos de empresas 11.2.- Agrupacións de interese económico 11.3.- Uniónns temporais de empresas
Tema 12.- Concurso de sociedades e cooperativas	12.1.- Consideracións xerais 12.2.- A declaración de concurso e os seus efectos 12.3.- Determinación das masas pasiva e activa 12.4.- Solucións do concurso e terminación do procedemento

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Prácticas de laboratorio	15	29	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	69	70

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases de carácter presencial. Proporcionarase ao alumnado un esquema/guión da mesma.  Na clase basearemos tódalas explicacións, na medida do posible, en exemplos e casos reais.
Prácticas de laboratorio	Clases de carácter presencial. Neste tipo de clases salientaremos aquelas cuestións que pola súa trascendencia suelen ser máis frecuentes na práctica.  Incidiremos na importancia das sociedades cooperativas e outras sociedades da economía social como verdadeira alternativa as sociedades de capital.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tutorías personalizadas ao alumnado nos despachos dos profesores encargados da materia e no horario publicado na páxina web da Facultade

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Exame final sobre o contido teórico explicado. Valorase tamén a participación activa na aula.	60	A2 A4 A5	B3	C15	
Prácticas de laboratorio	Valoración da participación nas actividades de carácter práctico que se realicen na aula e as que se encomenden realizar ao alumnado.	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3	C15	D5

## Outros comentarios sobre a Avaliación

1.- As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

2.- Para que o exame faga media será necesario acadar unha nota superior a 2 puntos. 3.- O alumnado que non teña optado pola avaliación continua será avaliado sobre 10 puntos nun exame final de carácter teórico e práctico. Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia. 4.- Para unha maior concreción das actividades de carácter práctico, remitimos ao alumnado ao cronograma da asignatura que estará disponible en FAITIC ao comezo do cuadrimestre. 5.- Datas dos exames: As aproba a Xunta de Facultade e publica na web da Facultade.

## Bibliografía. Fontes de información

### Bibliografía Básica

SÁNCHEZ CALERO, F, **Principios de Derecho Mercantil**, última edición,

JIMÉNEZ SÁNCHEZ, G, **Lecciones de Derecho Mercantil**, última edición,

**Legislación de Cooperativas y Sociedades de Capital**, ACTUALIZADA,

AA.VV (Coord. G. Fajardo García), **Cooperativas: Régimen jurídico y fiscal**, 1ª,

GADEA-SACRISTÁN-VARGAS, **Derecho de las sociedades cooperativas régimen económico, integración, modificaciones estructurales y disolución**, La Ley,

GADEA-SACRISTÁN-VARGAS, **Derecho de las sociedades cooperativas introducción, constitución, estatuto del socio y órganos sociales**, La Ley,

### Bibliografía Complementaria

MORILLAS JARILLO, Mª.J., **Curso de Cooperativas**, 2ª,

BOTANA AGRA, M, **Fundamentos de Derecho de cooperativas de Galicia**, 1ª,

AA.VV, **Estudios sobre a Lei de Cooperativas de Galicia**, 1ª,

AA.VV (Dir. S. Merino Hernández), **Manual de Derecho de Sociedades Cooperativas**, 1ª,

**West-Law Aranzadi**,

AA.VV (Dir. Peinado Gracia), **Tratado de Derecho de Cooperativas (tomo I y II)**, Tirant Lo Blanch,

**Cooperativismo e Economía Social**, Universidade de Vigo,

<http://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Inicio.aspx>,

## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil/V08G211V01303

## Plan de Continxencias

### Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

\* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as actividades docentes (leccións maxistras, prácticas de resolución de exercicios, preparación de traballos[]) manteranse mediante a utilización combinada de FaiTic e Campus Remoto.

\* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modificarán as metodoloxías.

\* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención personalizada realizarase mediante a utilización combinada de FaiTic (foros, corrección comentada de tarefas[]) e do Campus Remoto (titorías persoais e en grupo).

\* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se modificarán os contidos.

\* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Para facilitar o acceso online á bibliografía o profesorado ampliou no posible as referencias a recursos electrónicos e dixitalizados. O alumnado ten á súa disposición todo o material elaborado polos profesores e utilizado nas aulas.

\* Outras modificacións

Non se realizarán outras modificacións.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Consérvanse as probas e porcentaxes de avaliación da materia. Non obstante, no caso de suspensión das clases presenciais e peche do Centro e Bibliotecas da Universidade, o examen final será substituído pola entrega dun traballo, cuxas características serán definidas no momento en que tal eventualidade teña lugar.

\* Información adicional

Os exames realizaranse a través das aulas do Campus Remoto e das actividades, ferramentas e recursos de FaiTic.

Cando sexa necesario utilizar materiais específicos para realizar as probas, estes poderán proxectarse na aula virtual do Campus Remoto e/ou descargarse a través dunha tarefa en FaiTic.

A entrega dos exames realizarase tamén, sempre que sexa posible, a través dunha tarefa en FaiTic. De existiren problemas técnicos insalvables, poderanse utilizar como vías alternativas o correo electrónico ou unha fotografía da proba enviada a través dun móbil.

---

<b>DATOS IDENTIFICATIVOS</b>				
<b>Dereito social comunitario</b>				
Materia	Dereito social comunitario			
Código	V08G211V01903			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Pazos Perez, Alexandre			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Estudo da política social comunitaria e as súas principais institucións.			

<b>Competencias</b>	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

<b>Resultados de aprendizaxe</b>				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacidade para identificar e interpretar o Dereito Social comunitario	A2	B1	C7	D4
	A3	B3		D5
	A5			
Capacidade para aplicar o Dereito Social Comunitario ás controversias que se expoñan no exercicio profesional	A2	B1	C7	D4
	A3	B3		D5
	A5			

<b>Contidos</b>	
Tema	
Tema I. A Unión Europea e a súa Política Social	1. Evolución da política social da Unión Europea desde o Tratado de Roma ata o Tratado de Lisboa. 2. O Tratado da Unión Europea e o Tratado de Funcionamento da Unión Europea. 3. A Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea. 4. O aparello institucional. a) O Consello Europeo. b) O Consello da Unión Europea. c) A Comisión Europea. d) O Parlamento Europeo. e) O Tribunal de Xustiza. f) O Comité Económico e Social. g) Outros. 5 As normas da Unión Europea. a) Dereito orixinario e derivado. b) Regulamentos e Directivas. c) Actos non vinculantes: soft law.

Tema II. A libre circulación de traballadores e outras liberdades fundamentais.	1. A libre circulación de traballadores: contido esencial. O Regulamento 492/2011. 2. Ámbito subxectivo e limitacións. 3. Libre prestación de servizos e libre establecemento. 4. A autoridade laboral europea. 5. Desprazamentos trasnacionais de traballadores: a Directiva 96/71/CE e a Directiva 2014/67/UE 6. A cesión transnacional de traballadores: a Directiva 2008/104/CE.
Tema III. Os dereitos dos nacionais de terceiros países	1. O Estatuto dos nacionais de terceiros países residentes de longa duración: a Directiva 2003/109/CE. O permiso único de residencia e traballo de nacionais de terceiros países: a Directiva 2001/98/UE. 3. A posición xurídica subxectiva de nacionais de terceiros países. Especial referencia ao principio de igualdade de tratamento. Dereito de residencia: a Directiva 2004/38/CE 4. A prevención e a loita contra trátas de ser humanos e a protección das vítimas: a Directiva 2011/36/UE.
Tema IV. A Seguridade Social dos traballadores migrantes.	1. O Regulamento 883/2004. O Regulamento 987/2009. 2. A coordinación dos sistemas de Seguridade Social. 3. O Principio de igualdade. 4. A conservación de dereitos adquiridos. 5. A conservación de dereitos en vías de adquisición. 6 Pro rata temporis. 7. A cooperación administrativa. 8. A aplicabilidade dos convenios bilaterais anteriores. Método aberto de coordinación en Seguridade Social.
Tema V. Igualdade e non discriminación. Por sexo. Por outras causas	1. As orixes. O mainstreaming. 2. Igualdade retributiva entre mulleres e homes. 3. Igualdade no acceso e nas condicións de traballo. 4. Carga da proba e disposicións horizontais. 5. Igualdade na Seguridade Social. 6. Conciliación de vida familiar e laboral. 7. Protección da maternidade. 8. Discriminación racial. 9. Outras causas de discriminación: a Directiva 2000/78/CE e a Directiva 2000/43/CE.
Tema VI. Crise e restructuracións de empresas	1. Despedimentos colectivos: a Directiva 1998/59/CE. 2. Dereitos dos traballadores en caso de traspaso de empresa, centros de actividade ou partes de centros de actividade: a Directiva 2001/23/CE. Garantías en caso de insolvencia do empresario: a Directiva 2008/94/CE.
Tema VII. Traballadores atípicos. Condicións de traballo transparentes e previsibles.	1. Contratos a tempo parcial. a Directiva 1997/81/CE. 2. Contratos temporais. A Directiva 1999/70/CE. 3 Referenza a traballadores de empresas de traballo temporal. 4. O Acordo marco europeo do teletraballo. 5. Condicións de traballo transparentes e previsibles: información verbo da relación laboral. Requisitos mínimos relacionados coas condicións de traballo. Directiva 2019/1152/CE.
Tema VIII. Seguridade e saúde no traballo.	1. A Directiva marco e as Directivas específicas. 2. Os deberes da empresa. Avaliación de riscos e planificación da actividade preventiva. 3. Servizos de protección e prevención. 4. Participación dos traballadores. 5. A Directiva de xóvenes.
Tema IX. Tempo de traballo	1. A Directiva 2003/88/CE; xénese e evolución. 2. Concepto de tempo de traballo. 3. Límites indisponibles e dispoñibles. Opting out. 4. Directivas específicas: Directiva 1999/63/CE. Directiva 2002/15/CE. Outras.
Tema X. Información e consulta dos traballadores. Diálogo social e negociación colectiva.	1. Marco xeral: a Directiva 2002/14/CE. Comités de empresa europeos: a Directiva 2009/38/CE. 3. Participación na sociedade anónima e na sociedade cooperativa: as Directivas 2001/86/CE e 2003/72/CE. 4. Referencia ás Directivas de crises e restructuracións. 5. Os interlocutores sociais europeos. 6. Diálogo social e negociación colectiva. 7. os Acordos Marco europeos.
Tema XI. A política europea de emprego. Flexiseguridade	1. A Estratexia Europea de Emprego. 2. As directrices xerais de emprego e os plans de acción nacionais. 3. A garantía xuvenil. 4. O método aberto de coordinación. 5. A flexiseguridade. 6. A rede EURES. 7. O Fondo Social Europeo.
Tema XII. Lei aplicable e competencia xudicial	1. A competencia xudicial: o Regulamento 1215/2012. En materia de contrato de traballo. 2. Lei aplicable: o Regulamento 593/2008. Doutrina xudicial. 3. Referencia aos traballadores desprazados.

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	14	7	21
Seminario	13	0	13
Lección maxistral	20	0	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	35	36
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25
Práctica de laboratorio	1	15	16

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

<b>Metodoloxía docente</b>	
	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos e completar os seus coñecementos
Seminario	Participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

### **Atención personalizada**

<b>Metodoloxías</b>	<b>Descrición</b>
Estudo de casos	Atenderase de forma personalizada a todos os/as alumnos/as nas clases prácticas e en tutorías individuais.

### **Avaliación**

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais	15	A2 A3 A5	B1 B3	C7	D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluíra entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento -curto ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.	30	A2 A3 A5	B1 B3	C7	D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	A3 A5	B1		
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuadrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.	25	A3 A5	B1		

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

CONVOCATORIA ORDINARIA DO MES DE XULLO: Se o alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio/xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non supera a materia en ningunha das referidas convocatorias do curso académico, o/o alumno/a terá que someterse a un novo proceso de avaliación continua, salvo que opte pola avaliación final teórica e práctica.

SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL: Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continuación serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100 por 100 da nota final. CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: Na convocatoria fin de carreira o/o alumno/a será avaliado nun único exame escrito; de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final.

DATA EXAMES: As aprobadas en Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**



AA.VV. (COORDS. NOGUEIRA GUASTAVINO, M., FOTINOPOULOU BASURKO, O. y MIRANDA BOTO, J.M<sup>a</sup>), **Lecciones de Derecho Social de la Unión Europea**, Tirant lo Blanch, Última edición

NAVARRO NIETO, F., RODRÍGUEZ-PIÑERO ROYO, M.C. e GÓMEZ MUÑOZ, J.M., **Manual de Derecho Social de la Unión Europea**, Tecnos, Última edición

---

#### **Bibliografía Complementaria**

DAVIES, A.C.L., **EU Labour Law**, Elgar European Law, 2012

---

---

### **Recomendacións**

---

---

### **Plan de Continxencias**

---

#### **Descrición**

---

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvementoda docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

No caso de que as condicións sanitarias obriguen a suspender a docencia presencial, continuarase a docencia de xeito virtual a través da plataforma de Teledocencia Faitic e das aulas vituais da Universidade de Vigo. Na medida do posible oscontidos da asignatura non se alterarán e, se fose necesaria bibliografía adicional, o profesorado a colgará en Faitic. Osestudantes serán atendidos de xeito personalizado a través do correo electrónico ou ben de tutorías virtuais.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación poderá ser adaptada, tendo sempre en conta o obxectivo de favorecer o aprendizaxe do alumnado. Asadaptacións dependerán do momento en que se produza a cancelación da docencia presencial. En todo caso, seconservarán as notas obtidas en probas presenciais ou ben na asistencia e participación nas clases.

---

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Selección e avaliación do persoal

Materia	Selección e avaliación do persoal			
Código	V08G211V01904			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Ao finalizar a materia "Avaliación e Selección de Persoal" os/as alumnos/as comprenderán a súa importancia dentro da Xestión Organizacional e saberán implementar procesos clave na Xestión de RRHH como o Proceso de Selección de Persoal (análise de Postos, reclutamento identificación de técnicas e instrumentos e entrevistas a aplicar, e Elaboración de informes), Proceso de Formación( identificación de necesidades, confección plan de formación e avaliación da Eficacia da Formación) e Avaliación do desempeño (identificación e aplicación de diversas técnicas).			

## Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C22	Ser capaz de comprender la relación entre los procesos psicosociales y la dinámica de las relaciones laborales
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade

## Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno é quen de levar a cabo o deseño e a elaboración dos procedementos da selección dos recursos humanos nas organizacións.	A2	B1	C22	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

## Contidos

Tema	
------	--

Tema 1. Proceso da Selección de persoal.	Análise de postos, reclutamento, selección e toma de decisións.
Tema 2. Técnicas de avaliación psicolóxica do persoal.	Propiedades psicométricas. Fiabilidade e validez Modelos teóricos e ferramentas de avaliación.
Tema 3. Selección de persoal. Toma de contacto. Análise de postos. Reclutamento. Proceso de selección, fases y características. Toma de decisións.	Tipos de entrevistas. Características. Deseño e Planificación Modelos de test de intelixencia general, de aptitudes específicas e de personalidade. Técnicas proyectivas.
Tema 4. A entrevista de Selección de Persoal.	Cuestionarios de medición
Tema 5. Avaliación de aptitudes, intelixencia, habilidades e personalidade.	Formularios de solicitude. Biodatas. Referencias. Simulacións: Role-Play, Inbasket test, Business Game.
Tema 6.-Outras avaliacións: motivación laboral, avaliación do estrés laboral e da satisfacción laboral. Cuestionarios de medición.	Métodos de avaliación.
Tema 7.-Outros instrumentos predictores na selección de persoal Assessment Center.	
Tema 8.-Avaliación do rendemento. Resultados e desempeño.	

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Traballo tutelado	7.5	48	55.5
Estudo de casos	7.5	48	55.5
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...	15	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	15	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.
-------------------------------	--

70 A5 B3 C22

### Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a segunda convocatoria haberá un examen tipo test das mesmas características que na primeira. Conservarase a cualificación obtida na avaliación continua(30%).

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nas demais traballos do cuadrimestre.

Para aqueles alumnos que no houberen realizado a avaliación continúa o examen constará dun maior número de preguntas, de tipo test e de desenvolver que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliación continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carreira haberá un examen final de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de facultade para o curso 2020-2021.

### Bibliografía. Fontes de información

#### Bibliografía Básica

Gómez Mejía,L.R, **Gestión de Recursos Humanos**, 5ª, Prentice Hall, 2008

Fernández Ballesteros, R., **Evaluación psicológica:concepto, métodos y estudio de casos**, 2ª, Pirámide, 2011

Larson, W.W, **Realizar entrevistas de trabajo**, 3ª, Prentice Hall, 2002

Osca,A, **Selección, evaluación y desarrollo de los RRHH**, 3ª, Díaz de Santos, 2006

Levy-Leboyer,C y Prieto,J.M., **Gestión de las competencias:cómo analizarlas, evaluarlas y desarrollarlas**, 3ª, Ed. Gestión, 2001

Salgado J.F. y Moscoso S., **La entrevista conductual estructurada: teoría,práctica y rentabilidad económica**, 1ª, Pirámide, 2001

Salgado, J.F., Moscoso, S. y Lado, M, **Reclutamiento y Selección de personal en España.**, 1ª, Prentice -hall, 2002

Camp,r; Vielhaber, M y simonetti,J, **Qué persona para qué puesto**, 2ª, Planeta, 2002

#### Bibliografía Complementaria

Levy-Leboyer, **FeedBack de 360ª**, 2ª, Gestión 2000, 2004

Díaz LLairo, A, **El Talento está en la red**, 1ª, Lid, 2013

Lado, Mario, **Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones 28 2 (2012) 119-131,**

Asociación Internacional de Psicología aplicada, <http://www.iaapsy.org/>,

### Recomendacións

#### Materias que continúan o temario

Recursos humanos I/V08G211V01405

#### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Recursos humanos II/V08G211V01503

#### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Psicología/V08G211V01203

Psicología do traballo/V08G211V01304

### Plan de Continxencias

#### Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

### === ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen: se manteñe a metodoloxía realizada a través da plataforma: (Prácticas) e o , isto levarase a cabo a través da plataforma Fatic (versión Moodle).

Seguirase a realizar de comprobación do aprendizaxe ó final de cada bloque temático con tempo prefixado para a súa realización.

Metodoloxías docentes que se modifican: a exposición de contidos teóricos en clase.

Mecanismo non presencial de atención al alumnado (tutorías): cando o alumno o requira pode dirixirse ó profesor no seu horario de tutorías vía correo electrónico o nas aulas virtuales concertadas.

### === ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Adaptación da avaliación a docencia non presencial:

A avaliación continua consistente na realización de casos prácticos a finalización de cada tema, un traballo tutelado, a realización de cuestionarios de comprobación do aprendizaxe e a participación na elaboración dun glosario da asignatura, constituirá o 100% da nota.

Os alumnos que non houberen elexido avaliación continua farán un exame final virtual de toda a asignatura vía Moodle que constituirá o 100% da nota.

|

---

<b>DATOS IDENTIFICATIVOS</b>				
<b>Políticas sociolaborais</b>				
Materia	Políticas sociolaborais			
Código	V08G211V01905			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Velasco Casal, María Isabel			
Profesorado	Velasco Casal, María Isabel			
Correo-e	isabelvelasco@valvigo.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento das políticas sociolaborais, os seus actores principais e orientacións fundamentais de cada unha delas			

### **Competencias**

<b>Código</b>	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D2	Uso de lenguas extranjeras en las actividades de las diferentes asignaturas
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade

### **Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Posuír os elementos críticos sobre as principais políticas sociolaborais e capacidade de proposta para a mellora dos elementos e actuacións dos axentes sociais	A2	B1	C7	D2
	A3	B2		D4
	A4	B3		
	A5	B5		

### **Contidos**

<b>Tema</b>	
Tema I.- Aproximación ás políticas sociolaborais	1.- Concepto e ámbitos das políticas sociolaborais. 2.- Límites externos ás políticas sociolaborais: políticas sociais excluídas. 3.- Contido e caracterización das políticas sociais.
Tema II.- Os actores das políticas sociolaborais	1.- O papel do sector público: intervención na vida económica e social. 2.- O papel dos actores privados. 3.- Os actores internacionais. 4.- A Unión Europea e as políticas sociolaborais. 5.- As Administracións territoriais: Estadi, CC.AA, Entidades Locais.

Tema III.- Políticas Sociolaborais: o modelo de relacións laborais en España (I)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- O modelo de relacións laborais na Constitución española</li> <li>2.- A autonomía colectiva nas políticas sociolaborais: a concertación social.</li> <li>3.- O proceso reformador constante.</li> </ol>
Tema IV.- Políticas sociolaborais: o modelo de relacións laborais en España (II)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Réximes xurídicos do traballo.</li> <li>2.- Traballo asalariado.</li> <li>3.- O emprego público.</li> <li>4.- O traballo autónomo.</li> <li>5.- As empresas de economía social.</li> <li>6. Outros: voluntariado e bolsas.</li> </ol>
Tema V.- Políticas sociolaborais en torno ao contrato de traballo	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Ao redor da duración do contrato.</li> <li>2.- Políticas salariais.</li> <li>3.- Políticas de tempo de traballo.</li> <li>4.- Políticas de seguridade e saúde.</li> <li>5.- Políticas de crises de empresa.</li> </ol>
Tema VI.- Políticas de emprego (I)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- O desemprego e os obxectivos da política de emprego.</li> <li>2.- O pleno emprego.</li> <li>3.- Elementos cualitativos da política de emprego.</li> <li>4.- Elementos cualitativos das persoas *empleables: *empleabilidade e vulnerabilidade.</li> <li>5.- Políticas activas e pasivas.</li> <li>6.- A protección por desemprego como política de emprego.</li> <li>7.- O sistema de colocación laboral: a *intermediación.</li> <li>8.- Formación para o emprego e no emprego.</li> <li>9.- O emprego como eixo da política social: a estratexia europea para o emprego.</li> <li>10.- Referencia a fondos estruturais.</li> <li>11.- Conclusión</li> </ol>
Tema VII.- Políticas de emprego (II): políticas activas	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Xestión e intermediación.</li> <li>2.- Fomento do emprego. Remisión a colectivos desfavorecidos.</li> <li>3.- Formación para o emprego.</li> </ol>
Tema VIII.- Políticas de emprego (III): políticas destinadas a colectivos especiais	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Políticas de igualdade e non discriminación. Marco conceptual.</li> <li>2.- Emprego feminino.</li> <li>3.- Persoas con discapacidade.</li> </ol>
Tema IX.- Políticas de emprego (IV): políticas destinadas a colectivos especiais	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Mozos.</li> <li>2.- Persoas de idade avanzada.</li> <li>3.- Parados de longa duración.</li> <li>4.- Contratados temporais.</li> <li>5.- Persoas inmigrantes.</li> <li>6.- Outros colectivos que poden ser discriminados pola súa orixe racial ou étnica, a súa relixión ou conviccións ou a súa orientación sexual.</li> </ol>
Tema X.- Políticas de fomento do autoemprego	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Autoemprego individual e colectivo.</li> <li>2.- Empredemento.</li> <li>3.- Empredemento e economía social.</li> </ol>
Tema XI.- As políticas pasivas: a protección do desemprego	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- A protección por desemprego e a súa lexitimidade.</li> <li>2.- Niveis de protección: o nivel contributivo.</li> <li>3.- O nivel asistencial.</li> <li>4.- O compromiso de actividade e outras medidas de activación A súa relación cos programas de emprego.</li> <li>5.- O subsidio extraordinario de desemprego.</li> <li>6.- As rendas de inserción e a Renda Mínima Vital.</li> <li>7.- A dimensión da empleabilidade e a súa activación. Perfís ideolóxicos. A outra cara da activación.</li> </ol>
Tema XII.- Políticas de protección social	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Sistemas de protección social: a reforma dos sistemas de protección social.</li> <li>2.- O sistema da Seguridade Social: a Seguridade Social na Constitución.</li> <li>3.- Asistencia social e acción social.</li> <li>4.- Sistema para a autonomía e a atención á dependencia.</li> <li>5.- Sistemas privados ou complementarios de protección social.</li> </ol>
Tema XIII.- Políticas de inclusión social e loita contra a pobreza	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.- Pobreza e exclusión social.</li> <li>2.- Rendas mínimas de inserción.</li> <li>3.- A renda básica universal.</li> <li>4.- Empresas de inserción e outros mecanismos de inserción.</li> </ol>

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Estudo de casos	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12

Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	34	35
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	9	18

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos e supostos prácticos a fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. Para ese efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentenzas, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos e supostos prácticos a fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. Para ese efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentenzas, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	A2 A5	B3 B5		
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuadrimestre. A cualificación obtida nesta proba suporá o 25 % da nota final.	25	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B5	C7	D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30 % da nota final.	30	A2 A3 A4 A5		C7	D2 D4



Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>A participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a asistencia a actividades formativas organizadas pola Área de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%.</p> <p>EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPONSA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00 SOBRE 10 POSIBLES. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA</p>	15
---	--	----

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO/XUÑO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final)

a) Avaliación continua. Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final. b) Avaliación final. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final (60 por 100 a parte teórica e 40 por 100 a práctica)

CONVOCATORIA ORDINARIA DO MES DE XULLO: Se o/o alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio/xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/o alumno/a tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica. Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final (60 por 100 a parte teórica e 40 por 100 a práctica). As datas de exame son aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade.

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

CARDONA RUBERT, M<sup>a</sup>.B. y CABEZA PEREIRO, J. (coords.), **POLÍTICAS SOCIOLABORALES**, 1, Civitas, 2014

#### **Bibliografía Complementaria**

AAVV, **CÓDIGO NORMAS LABORAIS**, ULTIMA EDICIÓN

### **Recomendacións**

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

#### CIRCUNSTANCIAS EXCEPCIONAIS:

1. No apartado [resolución de problemas e/ou exercicios], a porcentaxe do 15%, se aplicará sobre a resolución dos exercicios realizados polo alumno de forma individual e presentados a través da plataforma FAITIC.
  2. O exame final para os alumnos de avaliación continua consistirá nun cuestionario virtual [teórico e práctico-. A calificación obtida nesta proba suporá o 55% da nota final.
  3. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Se tratará da solución dun cuestionario virtual -teórico e práctico-, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final.
-

<b>DATOS IDENTIFICATIVOS</b>				
<b>Dirección estratéxica de empresas</b>				
Materia	Dirección estratéxica de empresas			
Código	V08G211V01906			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Profesorado	Caballero Fernández, Gloria González Loureiro, Miguel Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Correo-e	mrdguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudiaranse aspectos relacionados co procesos estratéxico, tanto de análise, de deseño como de implementación estratéxica.			

<b>Competencias</b>	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B3	Capacidade para el aprendizaxe continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desenvolver su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C16	Conocer técnicas y procedimientos de organización de una empresa
D1	Capacidade de análise y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el traballo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidad

<b>Resultados de aprendizaxe</b>	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumno ten que ser capaz de entender a xestión empresarial, tanto para entender a importancia estratéxica de cada unha das áreas funcionais, como para ter noicións básicas de dirección de empresas.	A1 B1 C16 D1
	A2 B3 D3
	A3 B5 D4
	A4
	A5

<b>Contidos</b>
Tema

Introducción e conceptos básicos de dirección estratéxica	Elementos básicos da dirección estratéxica: concepto, compoñentes, niveis Fases do proceso da dirección estratéxica Evolución dos sistemas de dirección na empresa Hacia unha visión integradora da dirección estratéxica
A misión e os obxectivos empresariales	Misión Visión Obxectivos empresariales
Análise do contorno da empresa	Concepto e tipoloxía de contorno Análise do contorno xeral presente e futuro Delimitación do contorno específico Análise da estrutura da industria A segmentación de mercados: grupos estratéxicos
Análise interna. A cadea de valor. A Teoría de Recursos e Capacidades	O diagnóstico interno da empresa Análise por comparación con competidores A cadea de valor A análise DAFO A teoría de recursos e capacidades
Estratexia competitiva: Liderazgo en costes e diferenciación	Estratexia e vantaxe competitiva A vantaxe competitiva en costes A vantaxe competitiva en diferenciación O posicionamiento á metade e a combinación estratéxica O reloxo estratéxico
Direccións e métodos de desenvolvemento	A estratexia corporativa Determinación do campo de actividade da empresa Estratexias de desenvolvemento: direccións A estratexia de expansión A estratexia de diversificación Métodos de desenvolvemento
Estratexias de diversificación	A estratexia de diversificación relacionada A estratexia de diversificación non relacionada
Estratexias de Integración Vertical	Concepto de integración vertical Razóns para a integración vertical A cuasi-integración vertical
A cooperación empresarial	Concepto de cooperación Tipos de alianzas estratéxicas
Estratexias de internacionalización	A empresa multinacional Estratexias de entrada en mercados exteriores

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	30	45
Lección maxistral	36	14	50
Exame de preguntas obxectivas	1	27	28
Exame de preguntas obxectivas	1	26	27

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnóstico e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientación, apoio e resolución de dúbidas e problemas cos que se atope o alumno/a
Estudo de casos	Orientación, apoio e resolución de dúbidas e problemas cos que se atope o alumno/a

### Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Estudo de casos	Valoraranse os casos entregados ao longo do curso; e a asistencia á realización das prácticas.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B5	C16
Exame de preguntas obxectivas	Valoraranse os coñecementos da primeira parte da materia, a terminoloxía empregada, as respostas ben estruturadas e con argumentos sólidos e coherentes, a capacidade de expresión e comunicación das ideas e a presentación	35		B1 B5	D1 D3 D4
Exame de preguntas obxectivas	Valoraranse os coñecementos da segunda parte da materia, a terminoloxía empregada, as respostas ben estruturadas e con argumentos sólidos e coherentes, a capacidade de expresión e comunicación das ideas e a presentación	35		B1 B5	D1 D3 D4

### Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a superación da asignatura requirese ao menos obter a calificación de 5 puntos sobre 10 en ambas probas de resposta corta e na entrega de casos.

O/A alumno/a que non utilice avaliación continua, ten dereito a un examen que lle permita obter o 100% da calificaciónen tanto en 1º como en convocatorias sucesivas.

Convocatoria de xullo para os/as alumnos/as de avaliación continua. Si o alumno superou algunha parte da avaliación continua durante o curso, gardarase a nota desa parte para o exame final e presentarase da(s) parte(s) que teña suspenso(s). Non se gardarán partes para outros anos académicos

Na convocatoria fin de carreira haberá un mesmo examen para todos, no que haberá tanto preguntas teóricas como algún minicaso ou frase a comentar para avaliar a parte práctica e que permitirá obter o 100% da nota.

As datas dos exámenes está aprobadas por Xunta de Facultade e publicadas na páxina web e nos taboleiros do centro.

### Bibliografía. Fontes de información

#### Bibliografía Básica

Navas Lopez, J.E; Guerras Martin, L.A., **Fundamentos de Dirección Estratégica de la Empresa**, 1ª, Thomson Civitas, 2012

Navas Lopez, J.E; Guerras Martin, L.A, **Fundamentals of Strategic Management**, 2ª, Civitas, 2018

Guerras Martin, L.A; Navas López, J. E., **Casos de Dirección estratégica de la empresa**, 5ª, Thomson, 2014

#### Bibliografía Complementaria

Fernández Sánchez, E., **Dirección Estratégica de la empresa**, Delta, 2004

Johnson, G.;Scholes, K.; Whittington, R., **Fundamentos de Estrategia**, Pearson, 2010

Guerras Martín, L.A.; Navas López, J.E., **La Dirección Estratégica de la Empresa**, 4ª, Thomson Civitas, 2007

### Recomendacións

#### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202

#### Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo

### Plan de Continxencias

#### Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

\* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense as metodoloxías docentes, pero serán impartidas de xeito virtual síncrono a través da plataforma de campus remoto

\* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha

\* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías serán por correo electrónico, teléfono e a través de campus remoto no despacho individual do profesor

\* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Ningunha

\* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Poderase facilitar á estudiantado a través de faitic algúns novos recursos virtuais

\* Outras modificacións

Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

\* Probas xa realizadas

Manterase o seu peso

\* Probas pendentes que se manteñen

A entrega de casos

\* Probas que se modifican

Examen de preguntas obxectivas parte 1 => Examen de preguntas tipo test parte 1 a través de faitic

Examen de preguntas obxectivas parte 2 => Examen de preguntas tipo test parte 2 a través de faitic

---

**DATOS IDENTIFICATIVOS****Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais**

Materia	Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais			
Código	V08G211V01907			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Varela Caruncho, María Luz			
Profesorado	Durán Vázquez, José Francisco Varela Caruncho, María Luz			
Correo-e	lvarela@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o alumnado coñeza as principais técnicas cualitativas de investigación social e que sexa capaz de aplicarlas na análise da realidade laboral.			

**Competencias**

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C20	Aplicar los conocimientos de la sociología para interpretar social y críticamente la relación laboral por el efecto o resultado que produce en el proceso de trabajo (vida de la empresa), en las divisiones sociales del mercado laboral y en la estructuración social de las sociedades
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

**Resultados de aprendizaxe**

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Entender a dimensión e definición cualitativa dos fenómenos sociolaborales e do marco do traballo.	A2	B1	C20	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
Iniciarse na lóxica e métodos da investigación cualitativa para xerar información necesaria no desempeño da profesionalidad.	A5	B5		D5

Coñecer as diferentes estratexias e técnicas da investigación cualitativa.

Saber realizar o deseño dunha investigación cualitativa sobre problemas do ámbito sociolaboral.

<b>Contidos</b>	
Tema	
Tema 1. As orixes históricas e o fundamento moderno da investigación social cualitativa.	1. Orixe e desenvolvemento da investigación cualitativa 2. Perspectivas da investigación cualitativa. 3. A investigación social cualitativa na actualidade.
Tema 2. Tipos de metodoloxías cualitativas e a elección de técnicas cualitativas máis apropiadas ao entendemento dos problemas sociolaborais.	1. Estratexias metodolóxicas para a investigación cualitativa. 2. Principais técnicas cualitativas e a súa adecuación á análise da realidade sociolaboral.
Tema 3. O deseño da investigación cualitativa aplicada ao marco das relacións laborais.	1.O proceso de investigación 2.Formulación do problema e definición de obxectivos. 3.Modelo de análise: Conceptos craves e hipóteses 4.Técnicas de recollida da información. 5.Análise da información e elaboración do informe.
Tema 4. A entrevista cualitativa no marco sociolaboral.	1.A entrevista en profundidade. 2.Fases e desenvolvemento da entrevista. 3.O guión da entrevista. 4.Transcrición da entrevista. 5.Análise da información e redacción do Informe.
Tema 5. A Observación no marco sociolaboral.	1. Perspectivas metodolóxicas sobre a observación. 2. Tipos de observación. 3. A observación participante: -O escenario e o contacto coas persoas. -O guión de observación. -A recollida da información. -Análise da información e redacción do informe.
Tema 6. As técnicas grupais: A interpretación dos discursos dos diferentes actores das relacións laborais.	1. As técnicas grupais. 2. O Grupo de Discusión. -Orixe e desenvolvemento dos Grupos de Discusión. -A elaboración do guión -Organización e funcionamento dos GDs. -Análise da información e elaboración do informe.
Tema 7. A metodoloxía do estudo de casos no marco da empresa.	Estudo de caso no marco das relacións laborais.

<b>Planificación</b>			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	45	65
Traballo tutelado	15	43	58
Estudo de casos	16	11	27

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

<b>Metodoloxía docente</b>	
	Descrición
Lección maxistral	Desenvolvemento teórico dos contidos do programa da materia, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise da realidade social e laboral actual nas súas distintas dimensións.
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar un traballo de investigación aplicada ao marco das relacións laborais, poñendo en práctica as técnicas cualitativas desenvolvidas o longo do curso.
Estudo de casos	O alumnado deberá resolver os casos propostos polo/a docente a partir do guión que lle facilitarán

<b>Atención personalizada</b>	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En cada unha das sesións maxistras responderase as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario.



Traballo tutelado Nas clases prácticas tutorizaranse os traballos de grupo.

Estudo de casos En cada un dos casos propostos resolveráanse as dúbidas do alumnado que se poidan plantexar.

<b>Avaliación</b>						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Valoraranse os traballos realizados tendo en conta os obxectivos, a metodoloxía, os resultados e as conclusións.	70	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C20	D1 D3 D4 D5
Estudo de casos	Valorarase a resolución dos casos prácticos propostos dacordo cos criterios metodolóxicos establecidos previamente.	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C20	D3 D4 D5

### **Outros comentarios sobre a Avaliación**

#### AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado terá que asistir polo menos ao **75%** das sesións presenciais para ser avaliado nesta modalidade.

Esta avaliación continua realizarase tal e como figura no apartado de Avaliación.

Renuncia á Avaliación Continua: O alumnado pode renunciar explícitamente á avaliación continua solicitando por escrito ao profesorado da materia, antes da 3ª semana de docencia.

#### AVALIACIÓN FINAL

O alumnado que non se acolla á modalidade de avaliación continua realizará un examen final, teórico-práctico, sobre todos os contidos da materia. Este examen suporá o 100% da nota.

#### NOTA

"As datas e horarios das probas de avaliación final son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola "Xunta de Facultade" para o curso 2020-2021.

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

Arroyo Mendez, M.; Sádaba Rodríguez, I. (coords.), **Metodología de la investigación social**, Síntesis, 2012

Callejo, J., **Introducción a las técnicas de Investigación Social**, Ramón Areces, 2009

Cea D'Ancona, A., **Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social**, Síntesis, 1996

Delgado, J.M.; Gutierrez, J. (coords.), **Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias Sociales**, Síntesis, 1994

García Ferrando, M.; Alvira, F.; Alonso, L.E.; Escobar, M. (comps), **El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación**, Alianza, 2015

Ruiz Olabuenaga, J.I., **Metodología de la investigación cualitativa**, Universidad de Deusto, 2012

Sanz Hernández, A., **Herramientas para la investigación de lo social en las organizaciones**, Mira Editores, 2006

Vallés, M., **Técnicas cualitativas de investigación social**, Síntesis, 1997

#### **Bibliografía Complementaria**

### **Recomendacións**

### **Plan de Continxencias**

#### **Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

\* Metodoloxías docentes que se manteñen

Ante calquer eventualidade derivada do COVID 19 por mor da cal a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial a actividade docente impartirase mediante o Campus Remoto e asemade co uso da plataforma Faitic.

\* Metodoloxías docentes que se modifican

\* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.

\* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

\* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

\* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

\* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

\* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

\* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

\* Novas probas

\* Información adicional

---